

Årsbudget 2016

Randers Kommune

Indholdsfortegnelse

Side

Generelle bemærkninger

1. Indledning	1
2. Budgetforlig 2016.....	2
3. Resultatopgørelse 2016-19.....	5
4. Skatter og tilskud.....	10
4.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering	10
4.2 Skatter	10
4.3 Generelle tilskud/udligning	12
5. Skattefinansieret drift	14
5.1 Serviceudgifter	14
5.2 Serviceramme	17
5.3 Indkomstoverførsler m.m.....	18
5.4 Demografi	19
6. Anlæg.....	21
6.1 Skattefinansieret anlæg	22
6.2 Jordforsyning.....	23
6.3 Brugerfinansieret anlæg.....	25
7. Finansposterne	26
8. Økonomistyring i Randers Kommune	31
8.1 Overordnede styringsmål i budgettet	31
8.2 Økonomistyringsregler generelt	32
8.3 Økonomistyringsregler på decentralt niveau	33
Bilag 1 Budgetforligstekst 2016-19.....	35

Oversigter:

Hovedoversigt	47
Sammendrag.....	49
Bevillingsoversigt	55
Tværgående artsoversigt	63
Investeringsoversigt.....	65
Takstoversigt.....	73

Generelle bemærkninger

Vasen

De generelle bemærkninger indeholder en overordnet beskrivelse af kommunens budget 2016-19 og de forudsætninger, der ligger bag. Bemærkningerne er opdelt i følgende afsnit:

- Indledning
- Budgetforlig 2016
- Resultatopgørelse og kassebeholdning for 2016-19
- Skatter og tilskud
- Skattefinansieret drift
- Anlæg og jordforsyning
- Finansposterne

Som bilag er vedhæftet selve budgetforligsteksten (bilag 1).

Budget 2016-19

1. Indledning

De generelle bemærkninger til budget 2016-19 indeholder en overordnet beskrivelse af kommunens budget for 2016-19 og de forudsætninger der ligger bag.

Bemærkningerne er opdelt i følgende afsnit:

- Indledning
- Budgetforlig 2016
- Resultatopgørelse 2016-19
- Skatter og tilskud
- Skattefinansieret drift
- Anlæg og jordforsyning
- Finansposterne
- Økonomistyring i Randers kommune
- Bilag 1: Budgetforligsteksten

Det samlede budgetmateriale består af følgende 3 dele:

- **Årsbudget 2016** - generelle bemærkninger til budgettet inkl. diverse oversigter
- **Budgetbemærkninger Bind 1 (drift)** – indeholder beskrivelse, indsatsområder/effekt-mål og hovedtal for hvert bevillingsområde
- **Budgetbemærkninger Bind 2 (anlæg og finansiering)** – indeholder en nærmere beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter samt finansposterne.

Budgetmaterialet kan desuden findes på kommunens hjemmeside (www.randers.dk) under Menu / Om kommunen og dernæst økonomi/budget/budget 2016-19.

Oversigt over skatteprocenter/promiller i 2016

Beskatningsprocent	25,6
Grundskyldspromille	27,93
Kirkeskatteprocent	0,89
Dækningsafgift for forretningsejendomme, promille	4,5

2. Budgetforlig 2016

Den 18. september 2015 blev der indgået budgetforlig mellem Venstre, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti. Budgetforliget blev endeligt vedtaget ved 2. behandlingen i byrådet d. 8. oktober 2015.

Selve budgetforligsteksten er gengivet i **bilag 1**. Nedenstående tabel viser ændringerne på drift og anlæg som følge af budgetforliget:

Tabel 1 – Ændringer på driften som følge af budgetforliget

Mio. kr., 2016-priser	2016	2017	2018	2019
Økonomiudvalget				
1.1 Administration				
Opprioritering af kommunens opkrævningsfunktion	0,5	0,5	0,5	0,5
Vedligeholdelse af kommunale vandløb (fra anlæg)	0,5	0,5	0,5	0,0
Momsanalyse (gevinst på 2,2 mio. kr. under finansiering)	0,2	0,0	0,0	0,0
Familieafdelingen	2,0	2,0	0,0	0,0
Forsøg med særlig aktiveringsprojekt	1,0	0,0	0,0	0,0
Implementering af ny virksomhedsstrategi (jobcentret)	1,0	1,0	1,0	1,0
Midler til kompetenceudvikling tilpasset oprindelige forudsætninger	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Tjenestemænd, revurdering	0,0	-1,0	0,0	0,0
Analyse af befordring og intern kørsel	0,5	-0,5	-0,5	-0,5
1.2 Politisk organisation				
Midler til politiske vederlag og studierejser, revurdering	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Børn og skoleudvalget				
2.3 Børn				
Dagtilbud	4,0	4,0	4,0	4,0
Beskæftigelsesudvalget				
3.1 Førtdispension, integration og ikke arbejdsmarkedspare borgere				
Indtægtsgrundlaget vedr. regressager	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Socialudvalget				
4.2 Tilbud til voksne				
Gode overgange fra ungetilbud til voksentilbud	0,5	0,5	0,5	0,5
Miljø og teknikudvalget				
5.1 Skattefinansieret område				
Vorup og Gjerlev Enslev gymnastiksale	0,8	0,8	0,8	0,8

Vedligeholdelse af kommunale vandløb (fra anlæg)	0,4	0,4	0,0	0,0
Street race	0,2	0,2	0,2	0,2
Kultur og fritidsudvalget				
6.1 Kultur og fritid				
Egnsteater talentskole	0,5	0,5	0,5	0,5
Turbinen	0,0	1,0	1,0	1,0
Breddeidræt	1,0	1,0	1,0	1,0
Arena Randers	0,0	0,0	2,5	2,5
Sundheds- og omsorgsudvalget				
7.2 Omsorgsområdet				
Etablering af træningshøjskole	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
Landdistriktsudvalget				
Landdistriktsudvalg rammebeløb	1,0	1,0	1,0	1,0
I alt	10,4	8,2	9,3	8,8

(- angiver mindredgift/merindtægt)

Tabellen viser, at der som følge af budgetforliget er afsat 10,4 mio. kr. ekstra til driften i 2016. De enkelte poster er nærmere beskrevet i forligsteksten (se bilag 1). Desuden beskrives ændringerne nærmere i "Budgetbemærkninger, bind 1"

På anlægssiden er der følgende ændringer som følge af budgetforliget:

Tabel 2 – Ændringer på anlægssiden som følge af budgetforliget

Mio. kr. , 2016-priser	2016	2017	2018	2019
Børn og skoleudvalget				
Nyvang daginstitution, fremrykning fra 2018 til 2017	0,0	4,3	-4,3	0,0
Socialudvalget				
Myretuen	1,2	0,0	0,0	0,0
Miljø og teknikudvalget				
Vedligeholdelse af kommunale vejløb (flyttes fra anlæg til drift)	-0,9	-0,9	-0,5	0,0
Rundkørsel Udbyhøjvej udgår	-18,1	0,0	0,0	0,0
Byen til vandet	2,0	2,0	4,5	9,0
Mobilitetspulje	8,5	0,0	0,0	0,0
Blå bro	5,1	0,0	0,0	0,0
Kultur og fritidsudvalget				
Pulje til idrætsanlæg	2,5	2,5	0,0	0,0
Landdistriktsudvalget				
Anlægsramme	1,0	1,0	1,0	1,0
I alt	1,3	8,9	0,7	10,0

(- angiver mindredgift/merindtægt)

De enkelte projekter er nærmere beskrevet i forligsteksten i bilag 1 samt i afsnit 6 "Skattefinansieret anlæg".

Udover ovennævnte ændringer som følge af budgetforliget, er der allerede i det såkaldte tekniske budget (basisbudgettet) foretaget nogle ændringer som er endeligt godkendt via budgetvedtagelsen den 8. oktober 2015. Det drejer sig primært om det såkaldte omprioriteringsbidrag som følge af regeringsaftalen. Regeringsaftalen indebærer, at kommunernes statstilskud reduceres med 1% pr år. For at imødegå denne reduktion er der i budgettet indarbejdet følgende besparelseskra v på driften, svarende til 1,1% af serviceudgifterne i 2017 stigende til 3,3% i 2019:

Tabel 3 – Indarbejdet omprioriteringsbidrag som følge af regeringsaftalen

Mio. kr., 2016-priser	2016	2017	2018	2019
Omprioriteringsbidrag		-40,6	-81,1	-121,5

Forligspartierne finder det endnu for usikkert at fastlægge, hvordan disse besparelser konkret skal realiseres. Indtil videre står beløbet derfor som et udmøntet besparelseskra v under økonomiudvalget.

På baggrund af regeringens tilkendegivelser er det tænkeligt, at kommunerne i forbindelse med vedtagelsen af kommende finanslove eller i kommende økonomiaftaler får tilført ekstra midler, og dermed får en del af omprioriteringsbidraget tilbage. Det er imidlertid sandsynligt, at sådanne midler i betydelig udstrækning vil være øremærket til konkrete formål, og at den enkelte kommune ikke som udgangspunkt frit kan prioritere midlerne. Forligspartierne ønsker derfor at afvente eventuelle signaler om den fremtidige styring af kommunerne i en kommende aftale om finansloven for 2016.

Senest i forbindelse med fastlæggelsen af budgetproceduren for budget 2017-20 (i marts 2016) vil forligspartierne afklare, hvordan og hvornår den første runde af omprioriteringsbidragene på 1,1% af serviceudgifterne i 2017 skal effektueres.

3. Resultatopgørelse 2016-19

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Tabel 4 – Resultatopgørelse 2016-19

Mio. kr., løbende priser	2016	2017	2018	2019
Skatter	-4.041,4	-4.116,0	-4.223,1	-4.338,7
Tilskud og udligning	-1.965,7	-1.858,2	-1.810,1	-1.763,3
Skatter og tilskud i alt	-6.007,2	-5.974,2	-6.033,3	-6.102,1
Serviceudgifter	3.847,6	3.895,4	3.940,7	4.003,7
Indkomstoverførsler m.m.	1.980,6	2.033,2	2.061,5	2.078,0
Driftsudgifter i alt	5.828,2	5.928,5	6.002,2	6.081,7
Renter	21,7	23,4	23,7	22,3
Resultat af ordinær drift	-157,2	-22,3	-7,4	1,9
Skattefinansieret anlæg, udgifter	174,6	112,0	110,0	124,9
Skattefinansieret anlæg, indtægter	-22,5	-8,3	-6,9	-7,1
Skattefinansieret anlæg i alt	152,1	103,7	103,1	117,9
Resultat af ordinær drift og anlæg	-5,2	81,5	95,7	119,8
Jordforsyning i alt	14,7	-3,7	-10,6	-0,7
Ældreboliger i alt	-0,1	-0,6	-1,1	-1,3
Brugerfinansieret område	7,6	-1,6	-6,6	-7,6
Årets resultat før finansposter	17,0	75,5	77,3	110,1
Optagne lån	-46,2	-17,2	-16,8	-17,1
Afdrag på lån	58,4	60,7	62,1	75,7
Finansforskydninger	56,5	-37,8	-116,6	-64,1
Finansposter i alt	68,7	5,7	-71,2	-5,5
Kassebevægelse	85,7	81,2	6,1	104,6

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Nedenfor gives nogle få kommentarer til hovedposterne i ovennævnte resultatopgørelse. De enkelte poster beskrives nærmere i de følgende afsnit (afsnit 4-8).

Skatter og tilskud

Indtægter fra skatter og tilskud udgør i alt 6.007 mio. kr. i 2016 stigende til 6.102 mio. kr. i 2019. Randers kommune har valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2016. Desuden er der i 2016 budgetteret med uændrede skatteprocenter-/promiller i forhold til 2015. I 2018 er der dog (jf. budgetforliget) forudsat et fald i promillen for dækningsafgift af forretningsejendomme fra 4,5 promille til 4,0 promille og yderligere et fald til 3,5 promille i 2019.

Som det fremgår af resultatopgørelsen, er det samlede provenu fra skatter og tilskud mindre i 2017 end i 2016. Hovedforklaringen herpå er, at kommunerne i 2016 har fået et ekstraordinært finansieringstilskud, der for Randers Kommune i alt udgør 94,8 mio. kr. Det forudsættes, at dette tilskud (jf. KL) ikke vil fortsætte i overslagsårene.

Indtægterne fra skatter og tilskud beskrives nærmere i **afsnit 4**.

Resultat af ordinær drift

Resultatet af ordinær drift findes ved at sammenholde kommunens indtægter fra skatter og tilskud med kommunens udgifter (serviceudgifter, indkomstoverførsler og renteudgifter).

Det er et krav til kommunerne, at der i budgettet skal være overskud på den løbende drift. Byrådet i Randers har fastlagt et mål om et gennemsnitligt overskud i budgetperioden på 150 mio. kr.

Resultatet af ordinær drift viser et overskud i 2016 på 157 mio. kr. og et gennemsnitligt overskud i hele perioden på 46 mio. kr. Byrådets målsætning er dermed opfyldt for 2016 isoleret set, men ikke for hele budgetperioden.

Kommunens driftsside (både serviceudgifter og indkomstoverførsler) er nærmere beskrevet i **afsnit 5**.

Skattefinansierede anlægsudgifter

Der er budgetteret med skattefinansierede nettoanlægsudgifter for i alt 152,1 mio. kr. 2016. Dette tal dækker over samlede udgifter på 174,6 mio. kr. og indtægter på 22,5 mio. kr.

Byrådet har en målsætning om et gennemsnitligt skattefinansieret bruttoanlægsniveau på 150 mio. kr. i budgetperioden. Målet er isoleret set opfyldt for 2016, men ikke for overslagsårene. Her er de budgetterede bruttoanlægsudgifter 112 mio. kr. i 2017, 110 mio. kr. i 2018 og 125 mio. kr. i 2019. Gennemsnittet for hele perioden 2016-19 er på 130 mio. kr.

Anlægssiden er beskrevet nærmere i **afsnit 6**.

Jordforsyning

Anlægsbudgettet til jordforsyning omfatter byggemodning samt køb og salg af jord til bolig- og erhvervsformål. Ifølge kommunens økonomistyringsprincipper skal dette område "hvile i sig selv" i budgetperioden.

Resultatopgørelsen viser, at jordforsyningen i 2016 giver et nettounderskud på 14,7 mio. kr. men i de kommende år er der tale om et nettooverskud, således at der samlet set er balance på området i perioden 2016-19.

Jordforsyningsområdet er beskrevet nærmere i **afsnit 6**.

Finansposter, herunder udvikling i skattefinansieret gæld

Finansposterne består af lån, afdrag på lån samt finansforskydninger. Posterne giver samlet set et underskud på 68,7 mio. kr. i 2016, hvilket primært skyldes, at der i budgettet er indarbejdet en forudsætning om forbrug af opsparede midler fra tidligere år på drift og anlæg.

Udvikling i skattefinansieret gæld

Byrådet har fastsat som mål, at den skattefinansierede gæld skal falde i budgetperioden.

Der er budgetteret med optagne lån på 46,2 mio. kr. i 2016, hvoraf 19,8 mio. kr. er lånedispensationer. I overslagsårene er der ikke indarbejdet lånedispensationer. Afdrag på lånene på det skattefinansierede område udgør 58,4 mio. kr. i 2016 stigende til 63,6 mio. kr. i 2019. Lånoptagelsen samt afdrag på lån giver tilsammen følgende udvikling i den skattefinansierede gæld:

Tabel 5 – Udvikling i skattefinansieret gæld

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018	2019
Optagne lån		-46,2	-17,2	-16,8	-17,1
Afdrag på lån		58,4	60,7	62,1	63,6
Nettoafdrag		12,2	43,5	45,3	46,5
Skattefinansieret gæld, ultimo året	969,3	957,0	913,5	868,2	821,7

Tabellen viser et fald i den skattefinansierede gæld fra 969 mio. kr. ultimo 2015 til 822 mio. kr. ultimo 2019, altså et budgetteret nettoafdrag i perioden på i alt 147 mio. kr.

Alle Finansposterne beskrives nærmere i **afsnit 7**.

Kommunens kassebeholdning

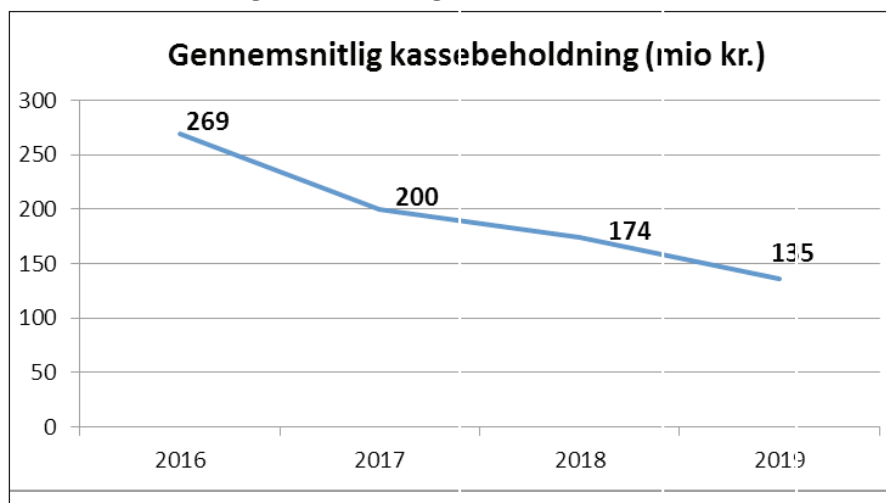
Det allersidste tal i resultatopgørelsen (tabel 4) viser, om der er et samlet kasseforbrug (positivt tal) eller om der er kassetilvækst (negativt tal).

Resultatopgørelsen viser et kasseforbrug i 2016 på 86 mio. kr. I overslagsårene er der ligeledes et kasseforbrug således at det samlede kasseforbrug i budgetperioden forventes at udgøre 278 mio. kr.

Ved budgetteringen af den forventede udvikling i kommunens kassebeholdning tages udgangspunkt i resultatopgørelsen. Herudover indregnes som forudsætning, at der i perioden 2015-2019 samlet set vil være et forbrug af opsparede midler på godt 30 mio. kr. Under hensyntagen til kommunens likviditetsudvikling forudsættes desuden, at lån vedr. 2016 og 2017 optages ultimo året, mens lån vedr. 2018 og 2019 optages primo året lån.

Ud fra disse forudsætninger kan der nu beregnes følgende forventede udvikling i den gennemsnitlige kassebeholdning:

Tabel 6 – Gennemsnitlig kassebeholdning i 2016-19

Tabellen viser en forventet gennemsnitlig kassebeholdning på 269 mio. kr. i 2016 fallende til 135 mio. kr. i 2019.

Der er to overordnede styringsmål vedrørende den gennemsnitlige kassebeholdning - nemlig:

- 1) Den gennemsnitlige beholdning for de fire budgetår skal være mindst 185 mio. kr. Dette mål er opfyldt, idet gennemsnittet for årene 2016-2019 er 195 mio.kr.
- 2) Den gennemsnitlige kassebeholdning det sidste overslagsår skal være mindst 140 mio. kr. Dette mål er ikke helt indfriet, men det fremgår af budgetforligsteksten, at *"eventuelle frie midler vedrørende 2016 skal anvendes til først at opfylde målsætningen om kassebeholdningen med et beløb på 5 mio. kr. og derefter kan der prioriteres efter en aftale mellem forligspartierne"*.

Sammenfatning i forhold til de overordnede styringsmål

Som beskrevet ovenfor har Randers Kommune fire overordnede styringsmål. Nedenstående tabel viser i hvilket omfang disse styringsmål er indfriet med det vedtagne budget for 2016-19:

Tabel 7 – Overordnede styringsmål i Randers

Mio. kr.	Overordnede mål	Budget 2016-19	
Ordinær drift (gennemsnitligt overskud)	150		46
Gennemsnitlig skattefinansieret brutto-anlægsniveau	150		130
Gennemsnitlig kassebeholdning	185	2016	269
		2017	200
		2018	174
		2019	135
	Gns	2016-19	195
Skattefinansieret gæld	Skal falde i perioden	2015	969
		2016	957
		2017	914
		2018	868
		2019	822

Samlet kan det konkluderes, at budget 2016-19 opfylder kommunens målsætninger vedr. kassebeholdningen og gæld. De to første målsætninger er dog ikke opfyldt. Som følge af de stramme økonomiske betingelser har det ikke været muligt at skabe et overskud på driften svarende til målsætningen. Det forholdsvis beskedne overskud på driften på gennemsnitligt 46 mio. kr. er udtryk for en strukturel ubalance som på sigt ikke er holdbar, idet overskuddet ikke kan finansiere det ønskede anlægsniveau. Målsætningen om det gennemsnitlige anlægsniveau er således heller ikke overholdt for budgetperioden 2016-2019 som helhed.

I det følgende beskrives de enkelte hovedposter i resultatopgørelsen nærmere:

- Skatter og tilskud (afsnit 4)
- Skattefinansieret drift (afsnit 5)
- Anlæg og jordforsyning (afsnit 6)
- Finansposterne (afsnit 7)

4. Skatter og tilskud

I dette afsnit beskrives de 2 første poster i resultatopgørelsen, nemlig skatter samt generelle tilskud/udligning. Disse 2 poster beskrives hver for sig nedenfor i afsnit 4.2 og 4.3.

Der henvises til **Bind 2 "Budgetbemærkninger, Anlæg og finansiering"** for en nærmere redegørelse for budgetteringen af skatter og tilskud i 2016-19.

4.1 Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering

Kommunen har hvert år valget mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag.

Ved byrådets 2. behandling af budgettet den 8. oktober 2015 blev det besluttet, at vælge det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, idet de aktuelle tal ved budgetlægningen viste en skønnet merindtægt ved statsgaranti på 14,5 mio. kr.

Følsomhedsanalyser viser, at kommunens egne tal (folketal og skattegrundlag) skal stige rigtig meget før gevinsten ved statsgaranti bortfalder. Derimod har forholdsvis små ændringer på landsplan stor betydning for valget i de enkelte kommuner. En hurtigere konjunkturfremgang end forventet kan således betyde at valget tipper til fordel for selvbudgettering. Omvendt kan en lavere vækst på landsplan betyde større fordel ved statsgarantien.

Siden 2009 har Randers Kommune valgt statsgaranti og det har alle årene været et rigtigt valg. På den baggrund - og ud fra de aktuelle tal og følsomhedsanalyser – besluttede byrådet valg af statsgaranti i 2016.

4.2 Skatter

Nedenstående tabel viser de budgetterede skatteindtægter i budget 2016-19:

Tabel 8 – Skatter i budget 2016-19

Mio. kr., løbende priser	2016	2017	2018	2019
Indkomstskat	-3.658,4	-3.753,2	-3.848,8	-3.955,3
Selskabsskat	-68,6	-35,6	-37,3	-38,9
Grundskyld	-281,8	-293,4	-304,2	-314,6
Dækningsafgift	-30,6	-31,9	-30,8	-28,0
Forskerskat	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Dødsboskat	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Skatter i alt	-4.041,4	-4.116,0	-4.223,2	-4.338,7

(Negative beløb angiver indtægter)

Der er budgetteret med skatteindtægter i 2016 for i alt 4.041,4 mio. kr. Langt den største del (ca. 90%) af skatterne vedrører den kommunale indkomstskat.

Indkomstskat

Der er budgetteret med uændret udskrivningsprocent på 25,6% i 2016. Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag udgør 14.303 mio. kr. og dermed bliver skatteindtægten på 3.662 mio. kr. Herfra skal fratrækkes bidrag til det skrå skatteloft på 3,3 mio. kr. hvormed den samlede indkomstskat bliver 3.658 mio. kr.

Udskrivningsgrundlaget for 2017 er beregnet med udgangspunkt i KL's skøn over udskrivningsgrundlaget i 2014 fremskrevet med den forventede statsgarantivækst for 2014-17. Tilsvarende for 2018 og 2019, hvor udgangspunktet er det skønnede udskrivningsgrundlag for henholdsvis 2015 og 2016.

Selskabsskat

Selskabsskatterne vedrørende indkomståret 2013 afregnes i 2016. Randers Kommune modtager 68,6 mio. kr. i 2015, heraf vedrører netto 21,3 mio. kr. afregning vedrørende tidligere år (primært vedrørende virksomheden Vestas).

Randers har dermed i alt modtaget ca. 115 mio. kr. i efterregulering vedrørende Vestas. Der kører retssag på dette beløb og det er derfor yderst usikkert om Randers kan få lov at beholde beløbet – herunder hvor meget Randers i givet fald skal aflevere videre til de kommuner, der har haft filialer af Vestas i den periode efterreguleringen vedrører. I lighed med tidligere år forudsættes at Randers skal aflevere 50% til andre kommune, dvs. 58 mio. kr. og at denne tilbagebetaling fordeles ligeligt over årene 2017-19.

Grundskyld

Der er budgetteret med en uændret grundskyldspromille (27,93), hvilket giver et provenu på 281,8 mio. kr. I overslagsårene er budgetteret med en forventet vækst (jf. KL's skøn) på 4,1% (2016-17), 3,7% (2017-18) samt 3,4% (2018-19).

Dækningsafgift

Promillen for dækningsafgift af forretningsejendomme kan højst være 10 promille. I budget 2016 er promillen fastlagt til 4,5 (uændret i forhold til 2015). Budgetforliget indebærer, at promillen sænkes med 0,5 promille point i 2018 (til 4,0 promille) og yderligere med 0,5 promille point i 2019 (dvs. 3,5 promille).

Der er budgetteret med en indtægt på i alt 30,6 mio. kr. hvoraf 27,6 mio. kr. vedrører dækningsafgift af forretningsejendomme. Der er i 2016 afsat 3 mio. kr. til tilbagebetaling som følge af klager samt yderligere 1,5 mio. kr. i 2017.

4.3 Generelle tilskud/udligning

Nedenstående tabel viser posterne under tilskud/udligning:

Tabel 9 – Tilskud og udligning i budget 2016-19

Mio. kr., løbende priser	2016	2017	2018	2019
Landsudligning				
- beløb i nettoudligning	-1.241,7	-1.190,2	-1.175,0	-1.151,7
Tilskud vedr. højt strukturelt underskud	-208,4	-217,8	-227,8	-237,4
Statstilskud	-77,0	-86,8	-41,9	-1,9
Betinget bloktilskud, service	-51,3	-51,4	-51,5	-51,6
Betinget bloktilskud, anlæg	0,0	-17,1	-17,2	-17,2
Ekstraordinært finansieringstilskud	-94,8	0,0	0,0	0,0
Øget tilskud til medfinansiering på sundhedsområdet	-17,5	0,0	0,0	0,0
Korrektion for overudligning	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Udligning vedr. selskabsskat	-20,8	-40,8	-42,7	-44,5
Udligning og generelle tilskud i alt	-1.712,2	-1.604,8	-1.556,6	-1.505,0
Udlændingeudligning (netto)	23,9	24,4	25,0	25,7
Beskæftigelsestilskud	-243,3	-246,8	-250,2	-253,7
Det særlige ældretilskud (generelt løft)	-12,4	-12,6	-12,8	-13,1
Det særlige ældretilskud (styrket kvalitet)	-16,6	-16,9	-17,2	-17,5
Tilskud vedr. bedre dagtilbud	-8,8	-8,9	-9,1	-9,3
Tilskud som følge af nedsat promille vedr. dækningsafgift	-1,4	-0,7	-2,3	-3,9
Tilskud vedr. vanskeligt stillet	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskud vedr. bysociale udfordringer	-7,8	-5,0	0,0	0,0
Midlertidig overgangsordning vedr. refusionsomlægning	0,3	0,2	0,0	0,0
Regionalt udviklingsbidrag	12,6	12,9	13,2	13,5
Særlige tilskud i alt	-277,4	-277,8	-278,5	-284,0
TOTAL	-1.965,7	-1.858,2	-1.810,1	-1.763,3

(Negative beløb angiver indtægter)

Tilskud/udligning giver en samlet indtægt på 1.965,7 mio. kr. i 2016. Nedenfor beskrives nogle af ovenstående punkter, idet der henvises til Bind 2 "Budgetbemærkninger, anlæg og finansiering" for en uddybende beskrivelse.

Betinget balancetilskud

I budget 2016 er der (som tidligere år) et betinget balancetilskud på 3 mia. kr. for kommunerne under ét (= 51,3 mio. kr. for Randers) i forhold til det aftalte niveau for serviceudgifterne. Hvis regnskabet for 2016 viser en overskridelse vil der ske modregning i bloktilskuddet - 40% kollektiv og 60% individuelt.

Modregningen vil ske i forhold til de vedtagne budgetter for 2016. Af samme grund har Randers Kommune i lighed med tidligere år indregnet en bufferpulje på ca. 40 mio. kr. på servicebudgettet (se også afsnit 5.2).

Der er ikke knyttet sanktion til overholdelse af det aftalte anlægsniveau i 2016, men det forudsættes, at kommunerne i fællesskab arbejder for at overholde det aftalte niveau. For 2017 og frem er der (jf. KL) forudsat et betinget bloktilskud vedr. anlægsudgifterne på 1 mia. kr. på landsplan svarende til godt 17 mio. kr. for Randers.

Ekstraordinært finansieringstilskud

Kommunerne har også for 2016 fået et ekstraordinært finansieringstilskud. Tilskuddet er i alt på 3,5 mia. kr., hvoraf de 2 mia. kr. er fordelt til kommuner med økonomiske udfordringer.

I 2016 modtager Randers 94,8 mio. kr. i ekstraordinært finansieringstilskud, hvilket er ca. 35 mio. kr. mere end en fordeling af samtlige 3,5 mia. kr. efter den sædvanlige fordelingsnøgle (nemlig folketallet) ville have resulteret i.

Det ekstraordinære finansieringstilskud er kun 1-årigt og derfor er der (jf. KL) ikke indregnet tilskud i overslagsårene.

Øget tilskud til medfinansiering på sundhedsområdet

Som en konsekvens af regionernes aftale med regeringen (den 20. august 2015) er skønnet for den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet hævet med ca. 1 mia. kr. svarende til 17,5 mio. kr. for Randers. Fra 2017 og frem indgår beløbet i selve bloktilskuddet. Kompensationen fremgår derfor ikke særskilt for disse år.

Beskæftigelsestilskud

Beskæftigelsestilskuddet skal dække kommunens udgifter til dagpenge og aktivering af de forsikrede ledige.

Som systemet er opbygget bliver kommunerne i de enkelte landsdele kompenseret fuldt ud for udgifterne på området, men for den enkelte kommune kan der være tale om over- eller underkompensation. Randers har de seneste år haft "overskud" på ordningen, men på grund af usikkerheden på området budgetteres fortsat med balance på området. Tilskuddet i 2016 udgør 243,3 mio. kr. hvilket præcist svarer til kommunens udgifter på området (se også afsnit 5.3).

Tilskud til kommuner med sociale problemer i visse områder af kommunen

Randers har modtaget 7,8 mio. kr. fra den bysociale pulje. Pulje er etableret som hjælp til de kommuner, der har store sociale problemer i visse områder af kommunen. Sidste år modtog Randers 6,2 mio. kr. fra puljen.

5. Skattefinansieret drift

Den skattefinansierede drift kan opdeles i to hovedgrupper, nemlig serviceudgifter og indkomstoverførsler m.m. Opdelingen er vigtig, fordi der er opstillet en serviceramme, som kommunerne skal overholde og fordi kommunens styring af udgifterne afhænger af, om der er tale om en serviceudgift eller ej (se afsnit 8).

Helt overordnet gælder, at indkomstoverførslerne består af en række meget lovbundne (og dermed vanskeligt styrbare) områder som førtidspension, dagpenge, kontanthjælp, medfinansiering på sundhedsområdet osv. Serviceudgifterne består af alle øvrige udgifter, hvoraf de største udgør udgifterne til småbørnsområdet, skoleområdet, handicapområdet og ældreområdet.

I nedenstående afsnit beskrives først udviklingen i serviceudgifter og dernæst indkomstoverførsler.

5.1 Serviceudgifter

Serviceudgifterne i budget 2016-19 forventes at udvikle sig som følger:

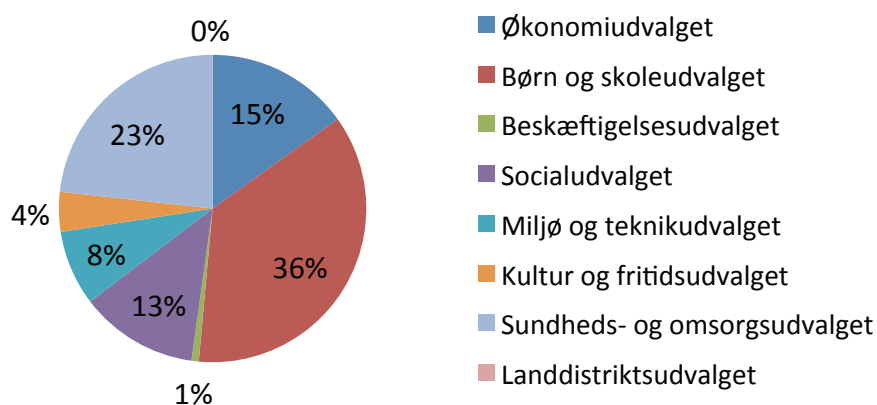
Tabel 10 – Serviceudgifter i faste og løbende priser

Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
Faste priser	3.847,6	3.814,7	3.783,1	3.768,2
Pris og lønudvikling	0,0	80,7	157,5	235,6
Løbende priser	3.847,6	3.895,4	3.940,7	4.003,7

Tabellen viser, at serviceudgifterne (mål i faste priser) falder gennem hele budgetperioden - fra 3.847,6 mio. kr. i 2016 til 3.768,2 mio. kr. hvilket svarer til et fald på 79,5 mio. kr. Faldet kan primært henføres til det indarbejdede omprioreringsbidrag som følge af regeringsaftalen – i modsat retning trækker dog demografiudviklingen (se nedenfor for en nærmere beskrivelse)

Serviceudgifterne i 2016 fordeler sig som følger på udvalg:

Fordeling af serviceudgifter

Figuren viser, at børn og skoleudvalget udgør 36% af serviceudgifterne i kommunen efterfulgt af sundheds- og omsorgsudvalget med 23% osv.

Nedenfor vises udviklingen fra 2016 og frem - fordelt på udvalg og bevillingsområder. Det er værd at bemærke, at det tidligere omtalte omprioriteringsbidrag i 2017 og frem endnu ikke er udmøntet på bevillingsområder, men står som ét samlet beløb under økonomiudvalget.

Tabel 11 – Serviceudgifter fordelt på udvalg og bevillingsområder

Mio. kr. , 2016 PL	2016	2017	2018	2019
Økonomiudvalget	582,1	539,4	496,2	458,8
Omprioriteringsbidrag til senere udmøntning		-40,6	-81,1	-121,5
Administration	552,7	547,3	547,1	546,6
Politisk organisation	14,0	17,0	14,5	18,0
Erhverv og turisme	15,3	15,7	15,7	15,7
Børn og skoleudvalget	1.397,1	1.394,2	1.393,6	1.394,2
Skole	869,5	867,9	866,4	864,4
Børn 0-5 år	349,4	348,1	349,0	351,6
Familie	178,2	178,2	178,2	178,2
Beskæftigelsesudvalget	29,5	29,5	29,5	29,5
Førtidspension, integration og ikke arbejdsmarkedspare borgere	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Arbejdsmarkeds- og uddannelsesparate borgere	30,2	30,2	30,2	30,2
Socialudvalget	478,6	481,4	484,4	487,6
Forebyggende foranstaltninger og anbringelser, børn og unge	58,3	58,3	58,3	58,3
Tilbud til voksne med særlige behov	420,3	423,1	426,1	429,3
Miljø og teknikudvalget	304,7	301,8	299,6	299,6
Kultur og fritidsudvalget	161,0	165,8	164,8	164,8
Sundheds- og omsorgsudvalget	892,4	900,4	912,8	931,5
Sundhed	107,6	103,7	102,6	102,6
Omsorg	784,8	796,7	810,2	828,9
Landdistriktsudvalget	2,2	2,2	2,2	2,2
I alt	3.847,6	3.814,7	3.783,1	3.768,2

Nedenfor gives en kort beskrivelse af de områder hvor der ses en udvikling hen over årene i enten op- eller nedadgående retning. Der henvises til "Budgetbemærkninger 2016-19, bind 1" for en nærmere beskrivelse.

Økonomiudvalget

Administration

Udgifterne til administration falder fra 552,7 i 2016 til 547,3 mio. kr. i 2017 og er derefter stort set konstant. Årsagen til faldet kan primært henføres til følgende punkter fra budgetforliget:

- Forsøg med særligt aktiveringsprojekt på 1 mio. kr. vedrører kun 2016
- En revurdering af udgifterne til tjenestemænd viser, at der kan spares 1 mio. kr. i 2017
- Analyse og befordring af intern kørsel betyder merudgifter på 0,5 mio. kr. i 2016 men forudsatte mindreudgifter på 0,5 mio. kr. fra 2017 og frem.

Udover ovennævnte punkter er i 2016 tilført beredskabet 1,6 mio. kr. idet en tidligere forudsat besparelse på området først kan udmøntes fuldt ud i 2017.

Politisk organisation

Årsagen til merudgiften i 2017 og 2019 skyldes hhv. kommunalvalg (2017) samt forventet folketingsvalg (2019).

Børn og skole udvalget

Skoleområdet

Der er her et lille fald hen over årene, således at budgettet i 2019 er 5,1 mio. kr. lavere end budgettet i 2016. Årsagen hertil er primært demografireguleringerne på området (se afsnit 5.4).

Børn 0- 5 år

På børneområdet sker der først et lille fald i budgettet og dernæst en stigning fra 2018 til 2019. Ændringerne på børneområdet kan primært henføres til ændringer som følge af den demografiske udvikling, jf. afsnit 5.4. nedenfor.

Familieområdet

Her forventes ingen ændring i udgifterne i budgetperioden.

Beskæftigelsesudvalget

Her forventes ingen ændring fra 2016 og frem.

Socialudvalget

Budgettet til voksne med særlige behov stiger med 9,0 mio. kr. i budgetperioden, hvilket primært skyldes demografireguleringen på handicapområdet (jf. afsnit 5.4 nedenfor).

Miljø og teknik udvalget

Der forventes et fald på 5,2 mio. kr. i budgetperioden, hvilket primært skyldes en forudsat besparelse på ejendomsservice, der stiger med 2 mio. kr. årligt til og med 2018.

Kultur- og fritidsudvalget

Der er her en stigning i udgifterne på 4,7 mio. kr. fra 2016 til 2017 og igen et fald på 1 mio. kr. fra 2017 til 2018. Stigningen på de 4,7 mio. kr. skyldes primært merudgifter til kulturby 2017 samt det i budgetforliget afsatte beløb på 1 mio. kr. til Turbinen i 2017 og frem.

Faldet på 1 mio. kr. fra 2017 til 2018 dækker over to større ændringer. Fra 2017 til 2018 er der ikke længere udgifter til kulturby 2017, hvilket betyder mindreudgifter på 3,3 mio. kr. I modsat retning trækker dog, at der i 2018 og 2019 er afsat 2,5 mio. kr. til Arena Randers. Sammen med andre mindre ændringer betyder det en samlet mindreudgift på 1,0 mio. kr. fra 2017 til 2018.

Sundheds- og omsorgsudvalget

Sundhed

På sundhedsområdet er der et fald i udgifterne på ca. 4 mio. kr. fra 2016 til 2017. Faldet skyldes projektet "familieiværksættere og forsøg med parterapi udløber i 2016. Hertil kommer at projekt "tjek dit helbred" ophører i 2017, hvilket betyder en reduktion af udgifterne i 2017 på 2,3 mio. kr. og yderligere godt 1 mio. kr. i 2018. Det skal bemærkes, at det efterfølgende er besluttet, at projekt "tjek dit helbred" videreføres endnu et år.

Omsorg

Stigningen på omsorgsområdet fra 784,8 mio. kr. til 828,9 mio. kr. (altså med 44 mio. kr.) skyldes primært demografireguleringerne på området (se afsnit 5.4).

Landdistriktsudvalget

Der er ingen ændringer over årene.

5.2 Serviceramme

Regeringsaftalen indebærer, at der – i lighed med sidste år – er et betinget balancetilskud på 3 mia. kr. (svarende til 51,4 mio. kr. for Randers).

Som tidligere beskrevet er der indført en regnskabssanktion der indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle (60%) og kollektive nedsættelser (40%).

Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse. Som følge heraf har Randers Kommune (i lighed med tidligere år) indregnet en ikke finansieret servicebuffer på godt 40 mio. kr. (modposten er placeret under finansforskydninger).

KL beregner hvert år en teknisk serviceramme for hver enkelt kommune. Den teknisk beregnede ramme kan bruges som en indikator på om det vedtagne servicebudget ligger lavt eller højt:

Tabel 12 – Forskel til servicerammen

	Mio. kr.
Servicebudget 2016	3.847,6
KL's tekniske fremskrivning	3.860,8
Forskel	-13,2

Tabellen viser, at Randers ligger 13,2 mio. kr. under den teknisk beregnede ramme. Hovedårsagen hertil er, at der (jf. beslutning i budget 2015-18) er indregnet en rammereduktion 1% af serviceudgifterne i 2016. I modsat retning trækker, at der samlet set er merudgifter som følge af demografireguleringer og hertil kommer merudgifter som følge af budgetforliget i 2016.

5.3 Indkomstoverførsler m.m.

Indkomstoverførslerne forventes at udvikle sig som følger:

Tabel 13 – Indkomstoverførsler i faste og løbende priser

Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
Faste priser	1.980,6	2.003,8	2.002,7	1.989,8
Pris og lønudvikling	0,0	29,3	58,8	88,2
Løbende priser	1.980,6	2.033,2	2.061,5	2.078,0

Posten "indkomstoverførsler m.m." dækker over en række punkter, jf. nedenstående specifikation:

Tabel 13a – Specifikation af poster "Indkomstoverførsler m.m."

Mio. kr., 2016-priser	2016	2017	2018	2019
Indkomstoverførsler	1.402,2	1.424,7	1.421,4	1.406,8
Forsikrede ledige	243,3	243,3	243,3	243,3
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-14,1	-14,1	-14,1	-14,1
Aktivitetsbestemt medfinansiering	349,2	349,9	352,1	353,8
I alt	1.980,6	2.003,8	2.002,7	1.989,8

Indkomstoverførslerne udgør i alt 1.980,6 mio. kr. i 2016 og stiger til 2.003,8 mio. kr. i 2017 hvorefter der forventes et fald. Betragtes hele perioden under ét er der tale om en stigning på 9,1 mio. kr.

Da "indkomstoverførsler" er klart den største post i ovennævnte tabel, fokuseres på denne post i det følgende. Indkomstoverførslerne kan specificeres som følger:

Tabel 14 – Udviklingen i indkomstoverførsler – fordelt på udgiftsposter

Mio. kr., 2016-priser	2016	2017	2018	2019
Erhvervsgrunduddannelser	0,4	0,4	0,4	0,4
Integration	55,8	68,2	53,5	31,0
Førtidspension	460,9	450,3	441,5	443,7
Personlige tillæg mv.	12,7	12,7	12,7	13,0
Sygedagpenge	149,4	150,7	153,2	153,3
Sociale formål	13,3	12,4	11,3	9,2
Kontanthjælp og uddannelseshjælp	280,9	281,0	279,1	275,9
Boligydelse til pensionister	47,2	44,9	45,3	46,0
Boligsikring	46,1	49,0	49,3	50,2
Særlig uddannelsesordning, midlertidig arbejdsmarkeds- ydelsesordning og kontant- ydelsesordning	3,5	1,7	0,0	0,0
Revalidering	3,8	3,5	3,5	3,5

Løntilskud til personer i fleksjob mv.	145,8	159,8	175,0	178,2
Ressourceforløb og jobafklaringsforløb	80,2	88,5	95,9	102,8
Ledighedsydelse	32,5	31,8	31,3	30,0
Driftsudgifter kommunal beskæftigelsesindsats	38,8	38,9	38,9	38,9
Seniorjob	9,9	9,9	9,9	9,9
Beskæftigelsesordninger	21,2	21,0	20,8	20,7
I alt	1.402,2	1.424,7	1.421,4	1.406,8

Nedenfor en beskrivelse af de poster, hvor der sker de største ændringer:

Integration:

Udgiften her vedrører primært kontanthjælp i forbindelse med integrationsprogrammet. KL forventer stigende udgifter fra 2016 til 2017 og dernæst et ret markant fald frem til 2019. Der er budgetteret i overensstemmelse med KL's forventninger til udviklingen i hele landet.

Førtidspension

På førtidspensionsområdet gør to modsatrettede tendenser sig gældende. Beskæftigelsesreformen betyder, at førtidspensioner godkendt efter 1. juli 2014 har lavere refusionsatser. Dette vil betyde stigende udgifter hen over årene, idet flere og flere kommer over på de lavere refusionsatser.

I modsat retning trækker at afgang på førtidspensionsområdet er større end tilgangen.

Der forventes en større afgang i Randers kommune end i gennemsnittet af kommuner i hele landet. Samlet forventes i Randers et fald i udgifterne på 17,2 mio. kr. fra 2016 til 2019. Det skal dog præciseres at prognosen over den forventede udvikling i afgang, tilgang m.m. er behæftet med en del usikkerhed og selv relativt små udsving i tilkendelserne kan betyde større ændringer i årene fremover.

Løntilskud til personer i fleksjob

Årsagen til stigningen i denne post skyldes beskæftigelsesreformen, hvor de nye (og lavere refusionsatser) kun gælder tilkendelser efter 1. juli 2014. Udgiften stiger altså fordi flere og flere efterhånden bliver omfattet af de lavere refusionsatser. Udgiften i Randers forventes dog ikke at stige så meget som den gennemsnitlige stigning på landsplan.

Ressourceforløb/jobafklaring

Årsagen til stigningen skyldes reformerne på området, der medfører øget brug af ressourceforløb og jobafklaring. Der er budgetteret i overensstemmelse med KL's forventninger til udviklingen i hele landet.

5.4 Demografi

Der foretages reguleringer på følgende områder som følge af den demografiske udvikling:

- Småbørnsområdet
- Skoleområdet
- Ældreområdet
- Handicapområdet

Nedenstående tabel viser de beløb, der er indregnet som følge af demografien. Tabellen viser ændringerne i forhold til 2015.

Tabel 15 – Demografi i budget 2016-19 (ændring i forhold til 2015)

Mio. kr.	2016	2017	2018	2019
Småbørn	-5,6	-6,9	-6,0	-3,4
Skole	4,9	3,5	2,4	0,4
Ældre	11,5	24,5	38,0	56,6
Handicap	3,2	6,0	9,1	12,2
I alt	14,0	27,0	43,5	65,9

(- angiver mindredgifter)

Tabellen viser merudgifter på 14,0 mio. kr. i 2016 i forhold til 2015. I 2019 er der merudgifter på 65,9 mio. kr. i forhold til 2015. Nedenfor følger en kort beskrivelse af de enkelte områder.

Småbørnsområdet

Her falder udgifterne med 5,6 mio. kr. fra 2015 til 2016 som følge af det faldende børnetal. Der forventes et yderligere fald på 1,3 mio. kr. fra 2016 til 2017 og herefter forventes billedet at vende som følge af et stigende antal ½-2 årige. Som det fremover af ovenstående tabel vil udgifterne i 2019 dog fortsat være lavere end udgifterne i 2015, nemlig 3,4 mio. kr. lavere.

Skoleområdet

Udgifterne på skoleområdet stiger med 4,9 mio. kr. fra 2015 til 2016 primært som følge af et stigende antal elever i private skoler og private skolars SFO. De kommende år forventes et fald som følge af et fald i antal 6-16 årige, således at udgifterne i 2019 stort set vil være på niveau med udgifterne i 2015.

Som følge af den ændrede skolestruktur fra skoleåret 2015/2016, skal der udarbejdes en ny demografimodel på skoleområdet. Forslag hertil vil blive udarbejdet som led i budgetlægningen for 2017-2020.

Ældreområdet

På ældreområdet reguleres budgettet ud fra udviklingen i antal 75-84 årige og 85+ årige. Ved budgetlægningen for 2014 blev det besluttet, at enhedsbeløbene for de to målgrupper skulle reduceres med 25% i en periode på to år (dvs. 2014 og 2015). Budgetforliget for 2016 indebar, at enhedsbeløbene for de to målgrupper nu igen er 100%.

Tallene viser et demografisk udgiftspres på ældreområdet på 11,5 mio. kr. stigende til 56,6 mio. kr. i 2019.

Handicapområdet

Demografireguleringen på handicapområdet viser merudgifter på 3,2 mio. kr. fra 2015 til 2016. I 2019 er der merudgifter på 12,2 mio. kr. i forhold til 2015.

6. Anlæg

Kommunens anlægsudgifter er opdelt på følgende 3 poster:

- Skattefinansieret anlæg
- Jordforsyning
- Brugerfinansieret anlæg

Der er ikke budgetteret med anlægsudgifter på ældreboliger. Det skal dog bemærkes, at der er igangsat proces for opførelsen af Fremtidens Plejehjem på Nyvangskolens areal sammen med en daginstitution. Bevillinger vedr. Fremtidens Plejehjem vil blive indarbejdet, når det endelige projekt godkendes.

Nedenstående tabel viser de samlede anlægsudgifter opdelt på skattefinansieret anlæg og jordforsyning og på udgifter/indtægter.

Tabel 15 – Anlægsudgifter i budget 2016-19

Mio. kr., 2016 priser	2016	2017	2018	2019
Skattefinansieret anlæg	152,1	102,1	100,0	112,7
Heraf udgifter	174,6	110,2	106,6	119,3
Heraf indtægter	-22,5	-8,1	-6,6	-6,6
Jordforsyning	9,3	-8,8	-15,2	-5,4
Heraf udgifter	33,8	15,7	15,4	25,2
Heraf indtægter	-24,5	-24,5	-30,6	-30,6
Brugerfinansieret anlæg	13,7	5,0	0,5	0,0
Heraf udgifter	13,7	5,0	0,5	0,0
Heraf indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0
Anlægsudgifter i alt	175,1	98,3	85,3	107,3
Heraf udgifter	222,1	130,9	122,5	144,5
Heraf indtægter	-47,0	-32,6	-37,2	-37,2

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Tabellen viser samlede nettoanlægsudgifter i 2016 på 175,1 mio. kr. fordelt med 152,1 mio. kr. på skattefinansieret anlæg, 9,3 mio. kr. på jordforsyningen og 13,7 mio. kr. på brugerfinansieret anlæg.

Budgetforliget:

Fra budgetforliget 2016-19 er der indarbejdet følgende nye anlægsprojekter på det skattefinansierede område:

- **Byen til vandet – yderligere midler**

I budgetforliget 2015-18 blev der afsat 3 mio. kr. årligt til projektet. I forliget 2016-19 er der samlet i perioden afsat yderligere 17,5 mio. kr. til projektet.

- **Ny daginstitution i distrikt Midt**

Størstedelen af det tidligere afsatte rammebeløb på i alt 15 mio. kr. til etablering af en ny daginstitution som erstatning for Nyvang på Vidarsvej er anvendt til mere hastende anlægsopgaver på børneområdet. I budgetforliget 2016-19 er rammebeløbet genetableret og der er sket en fremrykning af budgettet fra 2018 til 2017.

- **Pulje til idrætsanlæg**

Der er afsat en pulje på 2,5 mio. kr. årligt i 2016 og 2017 til nye idrætsfaciliteter eller renovering og modernisering af eksisterende anlæg.

- **Mobilitetspulje**

Pulje til diverse trafikikkerheds-, mobilitets- og infrastruktursprojekter.

- **Den Blå Bro**

Af det afsatte beløb fra budgetforliget 2015-18 resterer der 2,9 mio. kr. og i forliget 2016-19 er der afsat yderligere 5,1 mio. kr. til en samlet renovering af broen.

- **Myretuen**

Midler til ByNaturrumprojekt Myretuen på Nordre Fælled.

- **Landdistriktsmidler**

Rammebeløb til anvendelse i landdistrikter

6.1 Skattefinansieret anlæg

De skattefinansierede anlægsudgifter i 2016 er netto 152,1 mio. kr. Brutto er der tale om en udgift på 174,6 mio. kr. og en indtægt på 22,5 mio. kr. Nedenstående tabel viser de største anlægsprojekter i 2016-19:

Tabel 16 – Skattefinansierede anlægsudgifter i budget 2016-19

Mio. kr., 2016 priser	2016	2017	2018	2019
Udbygning af folkeskoler	56,8	14,6	23,5	31,7
Ny daginstitution, distrikt Midt	5,0	9,3	0,7	
Psykatriens hus	3,1	2,9		
Myretuen	1,2			
Byfornyelse, ramme	2,6	5,4	6,7	7,5
Områdefornyelse Langå	3,5	1,3	0,3	
Bygningsvedligehold	35,1	35,1	35,1	35,1
Energibesparende foranst.	21,6	11,2	11,2	11,2
Naturbeskyttelse	2,7	2,7	3,1	3,6
Kommunale veje, rammebeløb	5,0	5,4	5,4	5,4
Mobilitetspulje	8,5			
Gadebelysning, handleplan	5,2	3,5	3,5	3,5
Blå Bro	5,1	0,9	1,0	1,0
Byen til vandet	5,0	5,0	7,5	12,0
Breddeidræt, ramme	2,3	2,3	2,3	2,3
Anlægspulje idrætsformål	3,5	3,5	1,0	1,0
Ældreboligplan/Fremtidens plejehjem	9,6			
Pulje, dårlige boliger	4,2	1,2	1,2	1,2
Øvrige	-5,4	5,9	4,1	3,8
Udgifter i alt	174,6	110,2	106,6	119,3
Indtægter	-22,5	-8,1	-6,6	-6,9
Pulje, dårlige boliger	-3,3	-0,5	-0,5	-0,5
Byfornyelse, ramme	-1,3	-2,7	-3,4	-3,8
Områdefornyelse Langå	-1,2	-0,5	-0,1	
Kommunale veje	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Salg af fløj på Lindevænget	-12,4			
Øvrige	-2,0	-2,1	-0,3	-0,3
P/L-regulering		1,6	3,1	5,5
Nettoudgifter i alt	152,1	103,7	103,1	117,9

Negative beløb angiver indtægter/overskud

6.2 Jordforsyning

Anlægsbudgettet for jordforsyningen omfatter byggemodning samt køb og salg af jord til bolig- og erhvervsformål.

Formålet med jordforsyningens budget er at sikre et solidt fundament for en fortsat aktiv erhvervsudvikling og bosætningspolitik i Randers Kommune. Ifølge kommunens økonomistyringsregler skal budgettet til jordforsyning "hvile i sig selv" i budgetperioden.

Budgettet for 2016-19 er udarbejdet på grundlag af det vedtagne budget 2015-18 og en tilpasning til de aktuelle forventninger i de kommende år.

Tabel 18 – Jordforsyningsbudget 2016-19

Mio. kr. 2016 priser	2016	2017	2018	2019	I alt 2016-19
Indtægter					
Grundsalg, boligformål	-18,3	-18,3	-24,5	-24,5	-85,6
Grundsalg, erhvervsformål	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-24,4
Indtægter i alt	-24,4	-24,4	-30,6	-30,6	-110,0
Udgifter					
Jordkøb	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige udgifter	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
Jordkøb mv. i alt	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
Byggemodning:					
Bolig, ramme	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
Erhverv, ramme	2,5	2,5	2,5	2,5	10,0
Øvrige projekter	25,8	7,7	7,4	17,2	58,1
Byggemodning i alt	33,3	15,2	14,9	24,7	88,1
Udgifter i alt	33,8	15,7	15,4	25,2	90,1
Jordforsyning netto	9,4	-8,7	-15,2	-5,4	-19,9
Afdrag på eksisterende lån	4,6	4,7	4,8	4,9	19,0
Renter	0,7	0,6	0,5	0,4	2,2
Jordforsyning, 2016-priser	14,7	-3,4	-9,9	-0,1	1,3
P/L- regulering		-0,3	-0,7	-0,6	-1,6
Jordforsyning løbende priser	14,7	-3,7	-10,6	-0,7	-0,3

Negative beløb angiver indtægter/overskud

Jf. tabel 18 er der i perioden 2016-19 afsat 88,1 mio. kr. til byggemodning samt 2 mio. kr. til øvrige udgifter. Derudover er der udgifter til renter og afdrag på i alt 21,2 mio. kr. . De samlede udgifter på til byggemodning, renter og afdrag skønnes dækket af de budgetterede salgsindtægter på 110 mio. kr.

Der er ikke afsat midler til køb af jord i budgetperioden, da kommunen aktuelt har en større beholdning af jord til bolig- og erhvervsformål. Såfremt der opstår et behov for køb af jord vil udgiften blive modregnet i jordforsyningens økonomi med indtægter ved salg af grunde.

Samlet set er jordforsyningens budget ikke ændret væsentligt, dog er der sket enkelte ændringer både på indtægts- og udgiftssiden i forhold til det vedtagne budget 2015-18.

Boligformål

Jordforsyningsbudgettet på boligformål viser et samlet overskud på 10,4 mio. kr. i budgetperioden 2016-19 fordelt med indtægter på 85,6 mio. kr. og udgifter på 75,2 mio. kr.

Tabel 19 – Jordforsyning, boligformål 2016-19

Mio. kr. 2016-priser	2016	2017	2018	2019	I alt
Grundsalg					
Ramme, boligformål	-9,0	-9,0	-9,2	-9,2	-36,4
Lindholt, Romalt, lp 352	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1	-12,4
Tjærbyvang, lp 506	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1	-12,4
Drastrup, lp 531	-3,1	-3,1	-3,1	-3,1	-12,4
Munkdrup, lp 600			-6,0	-6,0	-12,0
Indtægter i alt	-18,3	-18,3	-24,5	-24,5	-85,6
Byggemodning mv.					
Ramme, boligformål	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
Drastrup, lp 531 mv.		7,0		8,1	15,1
Munkdrup, ramme	8,1			5,5	13,6
Mundrup, støjvold og forlægning 12,1					12,1
Høgshøj, Spentrup, lp 535			6,0		6,0
Øvrige	1,8	1,0	1,7	3,9	8,4
Udgifter i alt	27,0	13,0	12,7	22,5	75,2
Nettoudgifter i alt	8,7	-5,3	-11,8	-2,0	-10,4

Salgsindtægterne omfatter udstykningerne Lindholt, Tjærbyvang, Drastrup og Munkdrup. Derudover er der afsat et rammebeløb til øvrige salgsindtægter, som udmøntes i takt med salg af grunde, der ikke er omfattet af ovennævnte udstykninger.

I forhold til sidste års budget er indtægterne forøget med 6 mio. kr. årligt i 2018 og 2019 for salg af grunde i Munkdrup.

Byggemodningsudgifterne omfatter et rammebeløb, byggemodning af udstykningsområder i Drastrup, Munkdrup og Spentrup samt færdiggørelse af tidligere igangsatte byggemodninger.

I forhold til det vedtagne budget 2015-18 er der fremrykket 8 mio. kr. fra 2017 til 2016 til byggemodning i Munkdrup. Derudover er der til etablering af støjvold og forbedring af adgangsvejen til området i udstykningsområdet i Munkdrup afsat 12,1 mio. kr. i 2016, som finansieres af de budgetterede salgsindtægter i 2018 og 2019.

Erhvervsformål

Jordforsyningsbudgettet på erhvervsformål viser et samlet overskud på 9,5 mio. kr. i budgetperioden 2016-19 fordelt med indtægter på 24,4 mio. kr. og udgifter på 14,9 mio. kr.

Tabel 20 – Jordforsyning, erhvervsformål 2016-19

Mio. kr. , 2016 priser	2016	2017	2018	2019	I alt
Grundsalg					
Ramme, erhvervsformål	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-24,4
Indtægter i alt	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-24,4
Byggemodning mv.					
Ramme, erhvervsformål	2,5	2,5	2,5	2,5	10,0
Juventusvej, lp 623	3,5				3,5
Øvrige	0,8	0,2	0,2	0,2	1,4
Udgifter i alt	6,8	2,7	2,7	2,7	14,9
Nettoudgifter i alt	0,7	-3,4	-3,4	-3,4	-9,5

Salgsindtægterne er et rammebeløb, som udmøntes i konkrete projekter i takt med grundsalg.

I budgettet er der i 2016 afsat et rammebeløb til byggemodning af jord ved Juventusvej. Derudover er der et årligt rammebeløb til nye byggemodningsprojekter. De øvrige udgifter omfatter bl.a. et rammebeløb til arkæologiske prøvegravninger, da en række af kommunens erhvervsjorder stammer fra før der var krav om arkæologisk afdækning.

Finansiering:

Det samlede overskud på 19,9 mio. kr. på jordforsyningsbudgettet dækker udgifter til renter og afdrag på eksisterende lån til jordkøb.

6.3 Brugerfinansieret anlæg

De brugerfinansierede anlægsudgifter udgør i alt 13,7 mio. kr. i 2016 fordelt på følgende projekter:

- Affaldshåndtering, indkøb af containere til restaffald og organisk affald, 5,2 mio. kr. Projektet strækker sig ind i 2018 med et samlet anlægsbudget på 9,7 mio. kr.
- Affaldshåndtering, organisk affald, 8,6 mio. kr. Projektet har et samlet budget på 9,5 mio. kr. og forventes afsluttet i 2017.

Anlægsudgifterne afholdes inden for Affaldshåndterings budget, som viser et samlet overskud på 6,7 mio. kr. i budgetperioden jf. tabel 21.

Tabel 21 – Brugerfinansieret virksomhed 2016-19.

Mio. kr. løbende priser	2016	2017	2018	2019
Affaldshåndtering				
Drift	-5,8	-6,3	-6,7	-7,1
Anlæg	13,7	5,0	0,5	0,0
Affaldshåndtering netto	7,9	-1,3	-6,2	-7,1
Varmeforsyning	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Brugerfinansieret område i alt	7,6	-1,6	-6,6	-7,5

7. Finansposterne

Under finansposter beskrives kommunens låneoptagelse, afdrag på lån, udviklingen i kommunens langfristede gæld samt finansforskydninger.

Låneramme 2016-19

Randers Kommunes låneramme for 2016-19 er opgjort på grundlag af anlægsbudgettet i budget 2016-19 og den dertilhørende automatiske låneadgang, jf. lånebekendtgørelsen. Derudover er der indarbejdet lånedispensationer fra puljen målrettet projekter med effektiviseringspotentiale samt dispensation fra den ordinære låneramme. Lånerammen fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 22 - Låneramme 2016-19

Mio. kr., løbende priser	2016	2017	2018	2019
Gadebelysning	1,3	1,0	0,0	0,0
Energibesparende foranstaltninger	21,6	11,2	11,2	11,2
Byfornyelse	1,1	2,6	3,2	3,5
Indefrysning af ejendomsskatter	2,4	2,4	2,4	2,4
Ordinær låneadgang	26,4	17,2	16,8	17,1
Lånedispensation effektivisering	15,0	0,0	0,0	0,0
Låneadgang ordinær	4,8	0,0	0,0	0,0
Deponeringsfritagelse - Tradium	6,3	0,0	0,0	0,0
Låneadgang i alt	52,5	17,2	16,8	17,1
Budgetteret låneoptagelse	46,2	17,2	16,8	17,1

Den samlede låneramme for 2016 udgør 52,5 mio. kr., og der er budgetteret med en låneoptagelse på 46,2 mio. kr. De resterende 6,3 mio. kr. vedrører en deponeringsfritagelse til lejemålet på Tradium til ungenheden. Der er ikke budgetteret med lånefinansiering af jordkøb i budgetperioden.

I forbindelse med aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2016 er der afsat en række lånepuljer. Lånepuljerne fordeles på grundlag af konkrete ansøgninger. Forvaltningen har vurderet grundlaget for at fremsende ansøgninger til puljerne med henblik på, at Byrådet som led i budgetforhandlingerne har mulighed for at gøre brug af eventuelle dispensationer. Der blev på den baggrund fremsendt ansøgning til to puljer, jf. nedenstående tabel.

Tabel 23 - Lånepuljeansøgninger 2016

Lånepuljer 2016	Randers Kommune projekter	Dispensation
Lånepulje målrettet investeringer med et effektiviseringspotentiale (200 mio. kr.)	Randers Kommune har ansøgt på grundlag af anlægsinvesteringer på skoleområdet som følge af den ændrede skolestruktur.	Der er givet dispensation på 15 mio. kr.
Den ordinære lånepulje målrettet bl.a. administration, herunder deponeringsfritagelse (200 mio. kr.)	Randers Kommune har ansøgt om en samlet dispensation på 41,3 mio. kr. vedr. deponeringsfritagelse på lejemålet på Tradium til ungeenheden (6,3 mio. kr.) samt deponeringsfritagelse i forbindelse med en eventuel garanti til hal 4 Randers Arena (35 mio. kr.)	Der er givet en samlet dispensation på 11,1 mio. kr.

Der er afsat en pulje på 200 mio. kr. målrettet projekter med effektiviseringspotentiale. Randers Kommune ansøgte om dispensation på 25 mio. kr. til projekterne på Vestervangsskolen, Tirsdalens skole, Søndermarksskolen, Rismølleskolen, Krstrup Skole og Hobrovejens Skole som følge af skolestrukturændringerne. Ansøgningen blev kun delvist imødekommet, og der er således givet dispensation på 15 mio. kr. Forligspartierne besluttede at benytte denne dispensation.

Den ordinære lånepulje er ligeledes på 200 mio. kr. og er målrettet projekter inden for veje og administration, herunder deponeringsfritagelser. Randers Kommune ansøgte om deponeringsfritagelse på 6,3 mio. kr. vedr. lejemålet på Tradium til ungeenheden samt om deponeringsfritagelse på 35 mio. kr. til en eventuel hal 4 ved Randers Arena. Ansøgningen blev kun delvist imødekommet, og den samlede dispensation udgør 11,1 mio. kr. Dispensationen er indarbejdet i budgetforliget med 6,3 mio. kr. som deponeringsfritagelsen. Den øvrige del af dispensationen på 4,8 mio. kr. er konverteret til andre formål inden for lånepuljens formålsbeskrivelse.

Randers Kommune har ikke ansøgt de øvrige puljer, herunder puljen til kommunerne med lav likviditet grundet den stigende likviditet.

Der er ikke budgetteret med låneoptagelse vedr. ældreboliger (når Fremtidens Plejehjem bliver endelig projekteret, vil der dog blive søgt bevilling til låneoptagelse). Den samlede låneoptagelse ekskl. jordforsyning udgør således 46,2 mio. kr. i 2016. Låneoptagelse i overslagsårene er mindre som følge af, at anlægsprogrammet, som giver automatisk låneadgang jf. lånebekendtgørelsen, er væsentligt mindre.

Låneadgangen reduceres, såfremt kommunen indgår leasingaftaler for anlægsudgifter, lejeaftaler eller udsteder garantier for lån til en række formål. I stedet for at reducere låneadgangen kan et tilsvarende beløb deponeres på en særskilt konto i et pengeinstitut.

Afdrag på lån

Af nedenstående tabel fremgår de budgetterede afdrag i perioden 2016-19:

Tabel 24 – Afdrag på lån

Mio. kr., løbende priser	2016	2017	2018	2019
Skattefinansieret gæld	58,4	59,4	60,3	61,2
Nye lån	0,0	1,3	1,9	2,4
Arbejdsmarkedets feriefond	0,0	0,0	0,0	12,1
Jordforsyning	4,6	4,7	4,8	4,9
Ældreboliger	26,7	27,6	28,5	29,5
I alt	89,8	93,0	95,5	110,1

I 2016 udgør de budgetterede afdrag 89,8 mio. kr. Heraf udgør ældreboliger 26,7 mio. kr., hvoraf beboerne betaler 26,2 mio. kr. Afdrag vedrørende nye lån udgør 0 mio. kr. i 2016 som følge af, at der er budgetteret med låneoptagelse ultimo året. Afdrag vedrørende langfristet gæld i øvrigt udgør 58,4 mio. kr. i 2016.

Der har været tale om en forholdsmæssig stor stigning i afdragsbyrden fra 2010 og frem, som hænger sammen med de ekstraordinært mange lån, som er hjemtaget i 2009 og 2010 og 2011 som følge af lånedispensationer samt jordforsyning. Derudover er afdragsbyrden steget yderligere i 2013 og frem som følge af dispensationen fra likviditetspuljen i 2013. Dette belaster afdragene ekstraordinært meget, idet lånene skal afdrages over 10 år.

Randers Kommune har et lån i Arbejdsmarkedets Feriefond på 12,1 mio. kr. vedr. Randers Regnskov. Lånet forfalder til betaling 25 år efter bevillingstidspunktet, og dette sker i 2019.

Kommunens samlede restgæld

Udviklingen i restgælden på eksisterende lån og den budgetterede låneoptagelse er vist i nedenstående tabeller.

Tabel 25 - Restgæld ultimo året

Mio. kr., løbende priser	2015	2016	2017	2018	2019
Samlet gæld i alt	1.696	1.645	1.572	1.500	1.426
Heraf ældreboliglån	686	660	632	604	575
Heraf udlæg vedr. forsyning	5	-3	-2	3	9
Heraf lån vedr. jordforsyning	36	32	28	24	20
Heraf skattefinansieret gæld	969	957	914	868	822

Den samlede restgæld udgør ultimo 2016 1.696 mio. kr. Heraf udgør den skattefinansierede gæld 969 mio. kr. Der er samlet tale om en gældsafvikling i perioden 2015-19, hvilket er i overensstemmelse med den politiske målsætning for den skattefinansierede gæld. Det samme gør sig gældende for jordforsyningsområdet, hvor det fremadrettet er besluttet ikke at finansiere jordkøb ved låneoptagelse.

Restgælden opgjort som kr. pr. indbygger fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 26 - Restgæld pr. indbygger

Kr. løbende priser	2015	2016	2017	2018	2019
Samlet gæld i alt	17.556	16.961	16.109	15.371	14.612
Heraf ældreboliglån	7.103	6.799	6.480	6.190	5.891
Heraf udlæg vedr. forsyning	50	-32	-22	35	94
Heraf lån vedr. jordforsyning	370	329	287	247	205
Heraf skattefinansieret gæld	10.034	9.865	9.363	8.899	8.422

Som det fremgår af tabellen er den samlede restgæld pr. indbygger faldende i budgetperioden.

Kommunens skattefinansierede gæld pr. juni 2015 består af 50 pct. fast forrentede lån og 50 pct. variabelt forrentede lån. Låneporteføljens sammensætning tilpasses løbende.

Øvrige finansposter

Af nedenstående tabel fremgår en specifikation af finansforskydningerne i budget 2016-19.

Tabel 27 – Øvrige finansposter

Mio. kr., løbende priser	2016	2017	2018	2019
Pantebreve	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Landsbyggefond	25,4	0,8	0,8	9,0
Andre langfristede tilgodehavender	2,4	2,4	2,4	2,4
Momsanalyse	-2,2			
Opprioritering af kommunens opkrævningsfunktion	-0,5	-0,9	-0,9	-0,9
Pulje til infrastruktur	6,0	6,0		
Bufferpulje (modregning til servicebufferpulje)	-41,2	-42,0	-42,7	-43,4
Opsparede midler på drift og anlæg (+ = forbrug)	67,7		-75,0	-30,0
Øvrige finansforskydninger	-0,7	-3,7	-0,8	-0,8
Finansforskydninger i alt	56,5	-37,8	-116,6	-64,1

Finansforskydningerne udgør 56,5 mio. kr. i 2016. Der er store udsving i budgetperioden bl.a. som følge af indskud i landsbyggefonden samt udskudt forbrug. Nedenfor er redegjort for de største poster.

Indskud i landsbyggefonden udgør 25,4 mio. kr. i 2016 og 0,8 mio. kr. årligt i 2017-18 samt 9 mio. kr. i 2019. Grundkapitalindskuddet er reduceret fra 14 % til 10 % fra juni 2012 til og med 2016. Derfor besluttede byrådet i sit møde den 8. juni 2015 at fremrykke budgetbeløbene i 2017 og 2018 til 2016 med henblik på udmøntning, mens grundkapitalindskuddet er lavt. Den 25/9 blev der indgået tillægsaftale mellem regeringen og KL. Heraf fremgår at regeringen og KL er enige om frem mod foråret 2016 at afdække barrierer for tilvejebringelsen af billige almene boliger samt sammenhængen mellem beslutningskompetence og finansieringsansvar. I forlængelse heraf vil regeringen søge tilslutning til at nedsætte det kommunale grundkapitalindskud til 10 % til og med 2018.

En fastholdelse af grundkapitalindsuddet på 10% til og med 2018 vil øge fleksibiliteten på området, idet perioden 2016-18 i givet fald vil kunne ses samlet.

Andre langfristede tilgodehavender omfatter lån til betaling af ejendomsskatter på 2,4 mio. kr. årligt.

I budgetforliget er det sluttet at opprioritere kommunens opkrævningsfunktion. Gennem en række nye initiativer (herunder ansættelse af 1 ekstra medarbejder) forventes det at opkrævingen kan øges med 0,5 mio. kr. i 2016 og 0,9 mio. kr. i 2017-19. Det samlede nettoresultat for kommunen er en besparelse på 0,5 mio. kr. fra 2017 og frem.

I budgetforliget er der på en række områder foretaget en revurdering af indtægtgrundlaget. Det drejer sig bl.a. om en igangværende momsanalyse, hvor der forventes en indtægt i 2016 på 2,2 mio. kr.

I 2016-17 er der afsat en generel pulje på 6 mio. kr. årligt til infrastruktur, herunder lufthavnen.

Der er indregnet en bufferpulje på godt 40 mio. kr. inkl. pl regulering i 2016-19. Der er tale om en modpost til servicebufferpuljen med henblik på at eliminere den likviditetsmæssige effekt af servicebufferpuljen (se også afsnit 5.2 for en beskrivelse af servicebufferpuljen).

Endvidere er der indregnet et skøn over forbrug af opsparede midler på hhv. drift og anlæg. Der overføres hvert år betydelige driftsoverskud på både decentralt og centralt niveau. Desuden overføres betydelige anlægsbeløb mellem årene. Af disse forudsættes et vist forbrug. Der forventes et forbrug af opsparede midler på driften i 2015 og 2016 på hhv. 70 mio. kr. og 67,7 mio. kr., mens der i 2018 og 2019 forventes en yderligere opsparing på hhv. 75 mio. kr. og 30 mio. kr. Samlet for perioden 2015-2019 forventes således et forbrug af opsparede midler på godt 30 mio. kr.

8. Økonomistyring i Randers Kommune

Nedenfor gives en kort gennemgang af økonomistyringen i Randers kommune.

Gennemgangen indeholder følgende 3 områder:

- Overordnede styringsmål i budgettet (afsnit 8.1)
- Økonomistyringsregler generelt (afsnit 8.2)
- Økonomistyringsregler på decentralt niveau (afsnit 8.3)

8.1 Overordnede styringsmål i budgettet.

Randers Kommune har 4 overordnede styringsmål, jf. nedenstående tabel der viser målene - herunder om de er indfriet i budget 2016-19:

Tabel 28 – Overordnede styringsmål i kommunen

Mio. kr.	Overordnede mål	Budget 2016-19	
Ordinær drift (gennemsnitligt overskud)	150	46	
Gennemsnitlig skattefinansieret bruttoanlægsniveau	150	130	
Gennemsnitlig kassebeholdning	185	2016	269
		2017	200
		2018	174
		2019	135
	Gns	2016-19	195
Skattefinansieret gæld	Skal falde i perioden	2015	969
		2016	957
		2017	914
		2018	868
		2019	822

Ordinær drift

Målet er et gennemsnitligt overskud på 150 mio. kr. i budgetperioden. I 2016 er overskuddet på 157 mio. kr. så her er målet isoleret set nået. Men det gennemsnitlige overskud i hele perioden er kun på 46 mio. kr. Dette er udtryk for en strukturel ubalance som på sigt ikke er holdbart, idet overskuddet ikke kan finansiere det ønskede anlægsniveau.

Skattefinansieret bruttoanlægsniveau

Målsætningen på anlægsområdet er 150 mio. kr. og budget 2016-19 indeholder et overskud på 130 mio. kr. i gennemsnit i perioden. Der mangler således i gennemsnit 20 mio. kr. hvert år for at opfylde byrådets målsætning.

Gennemsnitlig kassebeholdning

Der er to mål vedrørende kommunens gennemsnitlige kassebeholdning, nemlig:

- 1) Den gennemsnitlige beholdning for de 4 budgetår skal være mindst 185 mio. kr. Dette mål er opfyldt, idet gennemsnittet for 4 ovennævnte tal er 195 mio.kr.
- 2) Den gennemsnitlige kassebeholdning det sidste overslagsår skal være mindst 140 mio. kr. Dette mål er ikke helt indfriet, men det fremgår af budgetforligsteksten, at *"eventuelle frie midler vedrørende 2016 skal anvendes til først at opfylde målsætningen om kassebeholdningen med et beløb på 5 mio. kr. og derefter kan der prioriteres efter en aftale mellem forligspartierne"*.

Skattefinansieret gæld

Byrådets målsætning er, at den skattefinansierede gæld skal falde i budgetperioden. Som det fremgår ovenfor er gælden ultimo 2015 på 969 mio. kr. og forventes at falde til 822 mio. kr. Målet om fald i den skattefinansierede gæld er dermed opfyldt.

8.2 Økonomistyringsregler generelt

Kommunens skattefinansierede driftsudgifter er opdelt i 2 hovedkategorier: "serviceudgifter" og "indkomstoverførsler m.m".

Definitionen af "indkomstoverførsler m.m." svarer til KL's afgrænsning - nemlig:

- Nettodriftsudgifter til indkomstoverførsler (kontanthjælp, aktivering, førtidspension, sygedagpenge m.m.)
- Nettodriftsudgifter til forsikrede ledige
- Nettodriftsudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet
- Indtægter fra den centrale refusionsordning for særligt dyre enkeltsager

Alle øvrige skattefinansierede driftsudgifter er serviceudgifter.

Kommunens aktiviteter er opdelt i 17 bevillingsområder (se også bevillingsoversigten). For de fleste af disse bevillingsområder er alle udgifter under bevillingsområdet serviceudgifter. Og når der er tale om serviceudgifter skal eventuelle merudgifter finansieres indenfor bevillingsområdet. Kun i helt særlige tilfælde vil det være nødvendigt at inddrage øvrige bevillingsområder indenfor udvalget, og inden det sker, vil direktionen have foretaget en helhedsvurdering af kommunens samlede økonomi, som vil være grundlaget for forvaltningens indstilling til udvalg og byråd ved de løbende budgetopfølgninger.

Nedenfor vises økonomistyringsreglerne for hhv. "serviceudgifter" og "indkomstoverførsler m.m."

Tabel 29 - Økonomistyringsregler

Parameter	Serviceudgift	Indkomstoverførsler m.m.
Overførsel mellem år	Overskud/underskud overføres indenfor de angivne rammer (se også afsnit 8.3)	Ingen overførselsadgang
Tillægsbevillinger	Eventuelle merudgifter skal finansieres indenfor bevillingsområdet selv. Kun i helt særlige tilfælde vil det være nødvendigt at finansiere merudgiften via tilpasninger af øvrige bevillingsområder indenfor udvalget	Tillægsbevillinger finansieres indenfor den samlede kommunale økonomi
Budgetopfølgning	Pr. ultimo marts, juni og september i fagudvalg, økonomiudvalg og byråd. Ekstra opfølgning pr. 31/5 og 30/11 til direktionen	Som serviceudgifter – fagudvalg får dog orientering ca 1 gang hver måned.
Teknisk budget	Der reguleres som udgangspunkt kun med pris- og lønskøn samt byrådsbeslutninger. Demografireguleringer indregnes efter godkendelse i økonomiudvalg.	Der tages udgangspunkt i KL's skøn suppleret med egne regnskabserfaringer. Niveauet fastlægges i samarbejde ml fagforvaltning og økonomiafdelingen.

Fagudvalgene har kompetencen til at omfordele budgetbeløb **indenfor** et givent bevillingsområde – dog skal flytning mellem serviceudgifter og indkomstoverførsler m.m. altid godkendes i byrådet.

Omfordeling af budgetbeløb **mellem** bevillingsområder skal godkendes af byrådet. Økonomiudvalget er dog bemyndiget til at godkende omflytning af budgetbeløb fra en driftsbevilling til en anden driftsbevilling, hvis beløbet er under 10 mio. kr.

Overførsel af beløb mellem drift og anlæg skal godkendes af byrådet.

8.3. Økonomistyringsregler på decentralt niveau

Aftaleenhederne indgår en aftale med byrådet om hvilke mål, indsatsområder og resultater de skal nå i aftaleperioden og hvilket budget de råder over.

Budgettet tildeles som én økonomisk ramme, og lederen er ansvarlig for at opfylde aftalen og overholde budgettet. Det sker ud fra den betragtning, at den decentrale leder i dialog med personale, bestyrelser og brugerråd er den bedste til at træffe beslutninger under hensyntagen til lovgivning, overenskomster, aftaler med byrådet og kommunens øvrige politikker (f.eks. lønpolitik, indkøbspolitik, personalepolitik, IT-strategi).

Den økonomiske ramme er et nettobudget, det vil sige at enhederne har lov til at anvende eventuelle ekstraindtægter.

Randersmodellens regler for økonomisk decentralisering – som beskrives nedenfor – indeholder et stærkt incitament til decentral økonomisk ansvarlighed. Økonomisk decentralisering har generelt set været en stor styringsmæssig succes i den offentlige sektor.

Presset på den totale samfundsøkonomi har dog betydet, at der er indført en sanktionslovgivning som indebærer, at der kan gennemføres individuelle sanktioner overfor de enkelte kommuner hvis de aftalte servicevækstrammer for kommunerne under ét ikke overholdes.

Der kan således opstå en konflikt mellem de overordnede samfundshensyn og den økonomiske decentralisering i Randersmodellen – fx kan et stort forbrug af opsparede midler betyde, at Randers Kommune ikke overholder servicevækstrammen.

Der er derfor løbende behov for at have fokus på, hvordan de overordnede samfundshensyn kan forenes med Randersmodellens økonomiske frihedsgrader.

Nedenfor beskrives de økonomiske frihedsgrader i Randersmodellen. Disse regler gælder som udgangspunkt. I et givent år kan det vise sig nødvendigt at fastfryse en del af de overførte overskud. Der foretages hvert år en konkret vurdering af behovet herfor.

Overførsler mellem løn/drift

Inden for budgettet kan der frit flyttes mellem forskellige konti, med den undtagelse, at der dog højst må overføres 5 % af aftaleenhedens budgetramme fra løn til øvrige driftsudgifter, mens der er fri adgang til at overføre fra øvrige driftsudgifter til løn.

Hvis aftaleenheden ønsker at overføre mere end 5 % af lønbudgettet til øvrige driftsudgifter, skal der forinden ske godkendelse i fagudvalget. Det sker efter ansøgning med oplysninger om begrundelsen for overførslen. Ansøgningen skal forinden have været behandlet i MED - udvalg og brugerbestyrelser og deres indstilling skal fremgå af ansøgningen.

Overførsler mellem årene

Der må overføres under-/overskud på 5 % af aftaleenhedens budgetramme fra et budgetår til et andet.

For beløb over 5 % skal aftaleenheden i særskilt skema redegøre for baggrunden for overskuddet samt hvad pengene skal bruges til. I tilfælde af underskud over 5 % redegøres for baggrunden for underskuddet. For alle områder med underskud gælder, at der skal udarbejdes planer for afvikling af underskuddet.

Overførsel af overskud/underskud fra et budgetår til et andet skal godkendes i økonomiudvalg og byråd inden der kan disponeres over beløbet. Dette vil typisk ske i en samlet sagsfremstilling fra økonomiafdelingen til økonomiudvalg og byråd i april/maj måned

Bilag 1

Randers den 18. september 2015

Forlig om budgettet for 2016 med overslagsårene 2017-2019

Udvikling og vækst er forudsætningen for fremtidig velfærd og service. Med Randers Kommunes attraktive beliggenhed i Østjylland er det muligt at sikre den fremtidige vækst ved at øge antallet af indbyggere og mængden af arbejdspladser. Det kræver et kvalitetsbevidst fokus på udviklingen af den offentlige service, på mulighederne for at bosætte sig, på rammevilkårene for virksomhederne og på vores infrastruktur.

Forligspartierne har med budgetaftalen for 2016-2019 fastholdt fokus på vækst og udvikling for at styrke fremtidens Randers. Derfor prioriterer forligspartierne en række udviklingstiltag, som forbedrer infrastrukturen for borgere og erhvervslivet, skaber rammer for en realisering af Byen til vandet, forbedrer landområdernes muligheder, giver bedre vilkår for erhvervslivet og fokuserer på særligt udvalgte serviceområder.

Forligspartierne anerkender fuldt ud, at denne prioritering er særlig vanskelig i en periode, hvor rammerne er ændret: De offentlige udgifter er under stærkt pres, og kommunerne skal nu bidrage til statslige omprioriteringer med tilhørende udsigt til reduktioner i statstilskuddet. Det sker som følge af indførelsen af det såkaldte omprioriteringsbidrag.

Forligspartierne gør det med budgetaftalen for 2016-2019 muligt at iværksætte en række konkrete initiativer med vækst og udvikling for øje - samtidig med, at der fortsat er fokus på en sikker og konsekvent økonomistyring indenfor de rammer, som kommunen er underlagt.

Budgetaftalen bygger ovenpå basisbudgettet for 2016-2019, hvor der i forvejen – som følge af tidligere beslutninger i byrådet - er indarbejdet en række initiativer og projekter, der de kommende år bidrager til at løfte bredden og niveauet for det kommunen kan tilbyde borgerne. Det gælder blandt andet etableringen af Psykiatriens Hus og en ny atletik-/multihal på Langvang Idrætscenter.

Folkeskolerne i Randers rager højt op på landsplan og er blandt dem, der i landet som helhed har løftet sig mest igennem de seneste år, når der måles på effekten af undervisningen for eleverne.

Den generelle ledighed er faldende, og optimismen spirer i erhvervslivet – som netop i den seneste måling af erhvervsklimaet fra Dansk Industri har kvitteret for kommunens indsats på området.

Det glæder forligspartierne sig over og anerkender samtidig det store arbejde, der på tværs af hele kommunen udføres hver eneste dag af kommunens medarbejdere - netop med et mål om at levere høj service og velfærd. At sikre en fortsat vækst og udvikling kræver også, at der foretages rettidige prioriteringer:

Balance i økonomien

Balancen i kommunens økonomi sikres ved at gennemføre den rammebesparelse på 1 % i 2016 som byrådet tidligere har besluttet. Herudover giver den ændrede økonomiske styring af landets kommuner behov for at fastlægge nye procedurer og mekanismer for budgetlægningen fra 2017 og frem.

Forligspartierne er på den baggrund enige om, at kommunens bidrag til det statslige omprioriteringsbidrag på 1,1 % af serviceudgifterne i 2017 stigende til 3,3 % i 2019 indarbejdes som en fremtidig besparelse i budgettet for 2016-2019.

Forligspartierne finder det dog endnu for usikkert at fastlægge, hvordan disse besparelser konkret skal realiseres.

Forligspartierne ønsker derfor at afvente eventuelle signaler om den fremtidige styring af kommunerne i en kommende aftale om finansloven for 2016. Når en sådan aftale er kendt, vil forligspartierne senest i forbindelse med fastlæggelsen af budgetproceduren for 2017 (primo marts 2016) afklare, hvordan og hvornår den første runde af omprioriteringsbidragene på 1,1 % af serviceudgifterne i 2017 skal effektueres.

Målsætningen for kommunens ultimo likviditet er overskredet med 5 mio. kr. med nærværende budgetaftale. Henset til usikkerheden omkring tilbageførsel af midler fra det statslige omprioriteringsbidrag, finder forligspartierne dette forsvarligt. Forligspartierne er samtidigt enige om, at eventuelle frie midler vedrørende 2016 skal anvendes til først at opfylde målsætningen om kassebeholdningen med et beløb på 5 mio. kr. og derefter kan prioriteres efter aftale mellem forligspartierne.

Forligspartierne er endvidere enige om, at tilbageførte ikke-øremærkede midler fra kommende års finanslovsaftaler og aftaler mellem Regeringen og KL – som vedrører årene 2017 og frem - udmøntes i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

DRIFT

Børn, familier og skoler:

Familieområdet

Forligspartierne bakker op om Familieafdelingens genopretningsplan og lægger stor vægt på at afdelingen får ro til at arbejde med denne de kommende år. Genopretningsplanen er en forudsætning for, at udsatte børn og familier i Randers kan få den støtte og omsorg, som de har krav på og behov for. Med planen skal det sikres, at både arbejdsmiljø og den faglige kvalitet forbedres samtidig med, at der genskabes balance i afdelingens økonomi. Når afdelingens driftsudgifter er bragt på niveau med budgettet, skal afdelingens gæld afvikles. Plan for afvikling af gæld indenfor Randersmodellen vurderes første gang i forbindelse med regnskab 2015 og forklares efterfølgende også i regnskab 2016.

Med henblik på at understøtte arbejdet med genopretningsplanen, er forligspartierne enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2016 og 2017 til gennemførelse af det planlagte kompetenceløft og til foranstaltninger på området.

Pædagogisk personale i daginstitutionerne

Dagtilbuddene spiller en central rolle i børns trivsel og udvikling. Kompetente og engagerede medarbejdere skaber sammen med børnenes forældre inspirerende og udviklende rammer for børnenes liv, leg og læring. Derfor ønsker forligspartierne at sikre ressourcetildelingen til daginstitutionerne i Randers Kommune og afsætter 4 mio. kr. årligt fra 2016 og frem til pædagogisk personale.

De seneste års faldende børnetal har skabt ledig kapacitet i dagtilbudsinstitutionerne. Forligspartierne ønsker mulighederne undersøgt for optimering af daginstitutionsstrukturen og anvendelsen af den eksisterende bygningsmasse. Dette med henblik på eventuel frigørelse af provenu, som kan anvendes til at tilgodese området med flere driftsmidler.

Eventuelle besparelser på selve bygningsdriften samt eventuelt provenu fra salg af ledige ejendomme tilgår Ejendomsservice til udmøntning af tidligere besluttede besparelser. Børn- og Skoleudvalget forelægges i foråret 2016 en prognose vedrørende de kommende års forventede efterspørgsel og kapacitet. På baggrund af prognosen forbereder forvaltningen - i dialog med dagtilbudsbestyrelserne - forslag til tilpasninger af dagtilbudsstrukturen.

Kultur og fritid:

Gymnastiksalene i Vorup og Gjerlev Enslev

Forligspartierne ønsker, at kommunen skal bevare gymnastiksalen på Gjerlev Enslev Skole samt gymnastiksalen og SFO-bygningen på Vorup Skole med henblik på at understøtte det lokale foreningsliv. Til finansiering af driftsudgifterne forbundet hermed afsættes der i alt 0,8 mio. kr. årligt fra 2016 og frem. De afledte anlægsudgifter forbundet med bevarelsen af gymnastiksalene forudsætter forligspartierne finansieret indenfor den samlede økonomi vedrørende salg af de frigjorte skolegrunde.

Arena Randers – hal 4

En ny hal 4 ved Arena Randers er et stort udviklingsprojekt for idrætten i Randers, der blandt andet vil indebære ca. 5.700 nye haltimer. Den nye hals kapacitet skal ses i sammenhæng med det samlede behov for haltimer til idrætten i hele Randers kommune. Den nye hal giver derudover mulighed for at fastholde store events i byen ligesom der kan udvikles på dette koncept.

Forligspartierne ønsker at der igangsættes et arbejde med ny lokalplan for området. Parallelt hermed forelægges kultur- og fritidsudvalget en samlet plan for projektet, idet det herefter forudsættes at udvalget sammen med Randers idrætshaller skal deltage i den nærmere afklaring af projektet - herunder den infrastruktur hallen forudsætter.

Byrådet har i budget 2015 reserveret 15 mio.kr. til kommunal medfinansiering af en den nye hal 4 med Randers Idrætshaller som bygherre. Den samlede anlægssum er budgetteret til 87,6 mio.kr. plus moms, og restbeløbet finansieres af Randers Idrætshaller gennem låntagning.

Det forøgede antal haltimer udløser et kommunalt tilskud på ca. 2 mio.kr. Endvidere vil det nuværende tilskud til ydelser på lån blive forøget fra 2 mio.kr. til 2,5 mio.kr. årligt på grund af ønsket om omlægning af lån til fastforrentet lån.

På baggrund af Kultur- og fritidsudvalgets afklaring af det samlede projekt kan der i forbindelse med budgetlægningen for 2017-2020 træffes beslutning om realisering. Med henblik herpå er forligspartierne enige om at reservere 2,5 mio.kr. årligt i 2018 og frem til finansiering af de kommunale merudgifter forbundet med projektet.

Talentskole

Randers Egnsteater har etableret de første rammer til en talentskole. Etableringen er skabt igennem en donation på 7,9 mio.kr. fra A. P. Møller fonden. Forligspartierne ønsker at sikre driften af en talentskole med en bevilling på 0,5 mio. kr. årligt i 2016 og frem. Skolen skal sikre, at der kan gennemføres forløb, hvor der undervises af professionelle teaterfolk.

Breddeidræt og aktivt medborgerskab

De afsatte midler til breddeidræt i budgettet kan anvendes i kommunale, selvejende og foreningsejede faciliteter såvel indendørs som udendørs.

Der indkommer hvert år mange forslag til anvendelsen og langt fra alle kan imødekommes. I de kommende år må der foruden en lang række mindre ønsker forventes at komme forstærkede ønsker om flere faciliteter. Endvidere har de fleste idrætshaller nået en alder, hvor udskiftning af gulve, tag og tekniske installationer er påkrævet.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at give et løft til området og afsætter yderligere 1 mio. kr. i hvert af årene 2016-19 til styrkelse af breddeidrætten og det aktive medborgerskab i Randers Kommune.

Turbinen, regionalt spillested

Randers Kommune har bl.a. med donation fra Salling Fonden, fået mulighed for at etablere et unikt spillested – Turbinen. Forligspartierne ønsker at udvide stedet til at blive et regionalt spillested. Med henblik på at skabe forudsætningen for fremsendelse af en ansøgning til ministeriet herom - og dermed opnå et statsligt tilskud på 1 mio.kr. - er forligspartierne enige om at reservere 1 mio. kr. årligt fra 2017 og frem til den fremtidige drift af Turbinen. Disse midler kan supplere de yderligere 1 mio. kr. årligt som Værket selv skal tilvejebringe til driften.

Sundhedsområdet:

Parterapi og familieiværksætterne

Byrådet har afsat midler til at køre pilotprojekt med tilbud om familieiværksætterne samt parterapi (projektet PREP) til og med 2016. Familieiværksætterne tilbyder alle førstegangsførelse et gennembearbejdet undervisningskoncept i relation til det at blive forældre og kunne støtte op omkring sit barn. PREP er et tilbud til par, der sigter på at forebygge skilsmisse. Begge tilbud har vist gode resultater. Forligspartierne ønsker, at der foretages en evaluering af begge tiltag inden sommerferien 2016 med

henblik på, at der i forbindelse med budgetlægningen for 2017-2020 kan træffes beslutning om at eventuel videreførelse af begge tilbud i fuld skala.

Sundhedstiltag for unge

Forligspartierne vil arbejde for, at der i tråd med sundhedsaftalen samt hensigtserklæring for samarbejdet mellem Region Midtjylland, Regionshospitalet Randers og Randers Kommune etableres en ungemodtagelse på sundhedsområdet, som tilbyder sundhedssamtale til unge samt relevante opfølgende tilbud til målgruppen. Forligspartierne ønsker især, at der i regi af ungemodtagelsen etableres tilbud i relation til angst og depression for unge, der er i fare for at falde ud af uddannelsessystemet.

Social- og beskæftigelsesområdet:

Implementering af ny virksomhedsstrategi

Forligspartierne ønsker at understøtte Jobcenterets forstærkede fokus på kendskab til virksomhedernes behov for arbejdskraft. Der afsættes derfor 1,0 mio. kr. årligt til denne opprioriterede beskæftigelsesindsats.

God overgang fra børn-/ungetilbud til voksentilbud på socialområdet

Forligspartierne ønsker at styrke unge borgeres overgang fra børn- og ungetilbud til voksentilbud på socialområdet. Der sættes hermed fokus på, at de unge, der har været i tæt kontakt med familieafdelingen og/eller socialafdelingen i deres opvækst pga. psykiske eller fysiske udfordringer, sikres en god overgang til de kommende tilbud på voksenområdet. Overgangen planlægges i god tid med inddragelse af de unge og pårørende, således at overgangen er overskuelig og veltilrettelagt med henblik på at sikre den hjælp, borgeren har behov for. Fra 2016 og frem ønsker forligspartierne derfor at prioritere 0,5 mio. kr. årligt til indsatser i Socialafdelingen, der kan forbedre overgangen fra barn til voksen.

Aktiveringsprojekt

Flere kommuner i Danmark arbejder med særlige aktiveringsprojekter målrettet udsatte borgere og baseret på fysiske og sundhedsmæssige aktiviteter. Forligspartierne afsætter på den baggrund 1 mio. kr. i 2016 for at afprøve denne type projekter.

Landdistrikter, miljø og teknik:

Landdistriktsmidler

Randers Kommune er arealmæssigt en stor kommune. I erkendelse heraf er der oprettet et landdistriktsudvalg, som i samråd med lokale interessenter skal sikre, at der igangsættes initiativer i landområderne. Forligspartierne ønsker at opprioritere indsatsen på området og er derfor enige om, at Landdistriktsudvalget tilføjes driftsmidler på 1 mio. kr. årligt fra 2016 og frem. Udmøntningen af midlerne skal nærmere fastsættes i forbindelse med den politiske behandling af den landdistriktspolitik som er under udarbejdelse.

Vedligeholdelse af de kommunale vandløb

Kommunen har gennem de seneste år oplevet et stigende pres fra en række lodsejere med hensyn til vedligeholdelse af de kommunale vandløb - blandt andet som følge af ændret nedbør, som kan skyldes klimaændringer og som følge af at lavbundsarealerne fortsat sætter sig.

Vandløbsvedligeholdelsen fastlægges af Kommunen i vandløbsregulativerne, hvoraf en del er af ældre dato. Kommunen vil gerne være offensiv i forbindelsen med revisionen og harmoniseringen af vandløbsregulativerne. Vandløbsvedligeholdelsen tilrettelægges optimalt i forhold til vandafledning inden for rammerne af de miljøkrav, som er fastsat af Staten.

Forligspartierne har forståelse for at landbruget er udfordret med hensyn til at sikre dyrkningsikkerheden. Der afsættes derfor 500.000 kr. til en medarbejder i årene 2016 - 2018 og 375.000 kr. til opmåling i årene 2016 og 2017. Udgifterne finansieres af allerede afsatte anlægsmidler til naturforvaltning i Miljø og Teknik.

Beredskab

Kommunalbestyrelserne i Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner traf primo 2015 principbeslutning om at etablere et fælles beredskab, som skal være klar til drift den 1. januar 2016.

Det er forudsat at der i det fælles beredskab skal realiseres betydelige besparelser – blandt andet som følge af stordriftsfordele. Med den faseopdelte dimensionering af beredskabet som kommunerne er blevet enige om, er det dog ikke muligt at realisere den fulde besparelse i 2016. Til imødegåelse heraf er der i basisbudgettet indarbejdet et beløb på 1,6 mio. kr. i 2016 som forligspartierne er enige om at anvende til det planlagte formål. I 2017 og fremefter er det forudsat, at den fulde besparelse er indfriet.

Lovligt Street-Race i Randers

Tre motorklubber i Randers har fremsat ønske om en lokalitet til at afholde lovlige Street-Race løb. Forligspartierne ønsker at støtte op om aktiviteten og afsætter en årlig ramme på 150.000 kr. til op til 5 løb årligt. Forligspartierne lægger i den forbindelse vægt på, at aktiviteterne gennemføres under ordnede og kontrollerede forhold med mindst mulige gener for naboer og offentligheden i øvrigt. Forligspartierne forudsætter således, at arrangørerne selv afholder udgifter til arrangementerne og sikrer, at alle krav i forhold til miljø- og vejlovgivning samt politivedtægter overholdes. Endvidere forudsættes det, at Randers Kommune hvert år skal ansøges om tilladelse til løbene og at rammen udmøntes af forvaltningen i forbindelse hermed med op til 30.000 kr. pr. arrangement.

Aarhus Lufthavn

Aarhus Lufthavn har tidligere besluttet at investere i en række forbedringer af lufthavnen med 15 mio. kr. i hvert af årene 2016 og 2017. De kommunale repræsentanter i bestyrelsen har tilkendegivet, at de vil afsøge mulighederne for tilslutning til at indskyde de respektive kommuners andele af dette beløb. Heroverfor står, at Aarhus Kommune ikke som forventet i løbet af foråret 2015 har opnået en afklaring af planerne om at flytte lufthavnen. Endvidere er det oplyst, at der aktuelt er et fald i passagertallet, hvorfor det må forventes, at der opstår en større ubalance i regnskabet for 2015 end forventet. Ejerkredsen er forpligtet til at dække et eventuelt underskud.

Med henblik på at finansiere Randers Kommunes andel af de planlagte forbedringer i lufthavnen og et forventet driftsunderskud i 2015-2016, er der i basisbudgettet indarbejdet reservebeløb på 6 mio. kr. i 2016 og 2017. De tre partier er enige om, at midlerne også kan anvendes til et bredere formål og afsætter dem derfor som en generel pulje til infrastruktur i basisbudgettet. Hvis Aarhus Kommune beslutter at arbejde videre med planerne om at flytte lufthavnen til en ny placering, vil Randers Kommune tage sit ejerskab af Aarhus Lufthavn op til revurdering. Dette gælder også den mellemliggende periode frem til ibrugtagning af en eventuel ny lufthavn.

ANLÆG

Byen til vandet

I forbindelse med budgetlægningen for 2015-2018 blev der afsat 3 mio. kr. om året til projektet Byen til Vandet. Siden har Randers Kommune sammen med RealDania fået gennemført en forundersøgelse af mulighederne for at sikre bedre sammenhæng mellem by og vand, klimasikre byen, forbedre naturoplevelsen mellem by, vand, fjord og å samt endelig for at skabe en bedre infrastruktur. Undersøgelsen er afsluttet, og er aktuelt sendt i offentlig høring i efteråret 2015.

Undersøgelsen indeholder en række scenarier for den fremtidige byudvikling. Det er planen, at byrådet omkring årsskiftet skal forholde sig til valg af scenarium, som byrådet vil søge at realisere. Alle scenarier nødvendiggør, at der reserveres kommunale midler over en længere årrække for at sikre en gradvis realisering af planerne. Forligspartierne har derfor i budgettet for 2016-2019 prioriteret at begynde at reservere midler, der kan understøtte de forberedende aktiviteter samt de første anlægsaktiviteter på området. Der reserveres således samlet 17,5 mio. kr. til formålet i perioden 2016-2019 og forligspartierne finder det påkrævet, at der også i efterfølgende år prioriteres midler til omdannelsen.

I forbindelse med at byrådet foretager et valg af de forskellige scenarier vil forligspartierne mødes for at drøfte, hvordan beløbet kan udmøntes. Denne drøftelse gennemføres senest i forbindelse med fastlæggelsen af budgetproceduren for 2017 primo marts 2016.

Nyvangskolens areal - ny daginstitution og Fremtidens plejehjem

I forbindelse med budgetforliget for 2015-2018 blev der afsat et rammebeløb på 5 mio. kr. i henholdsvis 2016, 2017 og 2018 til etablering af en ny daginstitution som erstatning for Nyvang på Vidarsvej. Efterfølgende har byrådet i løbet af 2015 anvendt størstedelen af de afsatte midler til finansiering af mere hastende anlægsopgaver på børneområdet – henholdsvis udgifter til nybyggeriet af Krstrup Børnehus og udbedring af bygningen ved Bækkestien.

Forligspartierne er enige om, at etableringen af en ny daginstitution som erstatning for Nyvang fortsat er prioriteret og ønsker at fremrykke byggeriet. Forligspartierne fastholder således den genetablering af rammebeløbene til projektet, som var forudsat i basisbudgettet, idet beløbet afsat i 2018 fremrykkes til 2017. Dette svarer til en tilførsel til børneområdets anlægsmidler på 5 mio. kr. i 2016 og 9,3 mio. kr. i 2017.

Det er forligspartiernes intention, at projektet skal ses i tæt sammenhæng med den helhedsplan som er under udarbejdelse vedr. Nyvangsskolens jord eventuelt ved fælles udbud. Planen indbefatter en ny daginstitution, offentligt tilgængelige fællesarealer samt Fremtidens plejehjem.

I forbindelse med tidligere budgetlægninger har byrådet sikret grundlaget for at opføre denne nye boligform for ældre i Randers kommune. Dels er der afsat 10 mio. kr. til kommunens andel af byggeriet og dels stilles ovennævnte grund ved Nyvangsskolen til rådighed. Forligspartierne lægger vægt på, at byggeriet skal indeholde nye elementer - både fysisk som teknologisk. Forligspartierne er derfor enige om, at projektet Fremtidens plejehjem gives mulighed for et lån – i form af et midlertidigt kassetræk - til byggeriet på 6 mio. kr. Beløbet tilbagebetales af sundheds- og omsorgsudvalget over 3 år.

Pulje til idrætsanlæg

Forligspartierne er enige om at afsætte en pulje på 2,5 mio. kr. i 2016 og yderligere 2,5 mio. kr. i 2017 til nye idrætsfaciliteter eller eksisterende med behov for renovering og modernisering. Puljemidlerne administreres af kultur- og fritidsudvalget efter konkret ansøgning fra foreningerne og i overensstemmelse med forligspartierne. Forligspartierne lægger i den forbindelse vægt på, at der sker en aktiv inddragelse af idrætsforeningerne i forbindelse med udmøntningen af puljen.

Mobilitetspulje

Der opstår løbende trafikmæssige behov imellem budgetvedtagelserne. For at sikre effektive og smidige bevillinger og løsninger afsættes 8,5 mio. kr. i 2016 til en pulje til diverse trafiksikkerheds-, mobilitets- og infrastrukturprojekter. Forligspartierne er særligt opmærksomme på udfordringen af den øgede trafik ved krydset ved Virkevungen efter Ringvej Syd er etableret samt behovet for sikre skoleveje. Forligspartierne anmoder forvaltningen om at fremlægge forslag til udmøntning af puljen for miljø- og teknikudvalget og byrådet.

Den Blå Bro

I forbindelse med budgetforliget for 2015-2018 blev der afsat 0,4 mio. kr. i 2015 og yderligere 1 mio. kr. årligt i 2016 og frem til vedligeholdelse og renovering af den Blå Bro. Der er i 2015 gennemført en renovering af selve belægningen på broen til en udgift på ca. 1,5 mio. kr. Herefter resterer der 2,9 mio. kr. i budgettet. En samlet renovering skønnes at koste 8 mio. kr. Forligspartierne afsætter de resterende 5,1 mio. kr. for at sikre en samlet renovering af den Blå Bro.

Nordbyen – midler til projektet Myretuen

Myretuen er et ByNaturrum-projekt på Nordre Fælled. Her arbejdes der med aktiviteter, der på en ny og utraditionel måde skal medvirke til at åbne området op for området beboere samtidig med, at det skal være et natur- og friluftstilbud til hele Randers. Forligspartierne ønsker at bakke op om initiativet og er enige om at reservere op til 1,15 mio. kr. i 2016 til medfinansiering af projektet såfremt der ikke kommer yderligere ekstern finansiering til projektet.

Landdistriktsmidler

Udover de tilførte driftsmidler til landdistriktsudvalget, er forligspartierne enige om, at der fra 2016 og frem afsættes et årligt rammebeløb til anlægstilskud på 1. mio. kr. på området. Tilsvarende udmøntningen af

driftsmidlerne, skal den nærmere fastsættelse af rammebeløbenes anvendelse ske i forbindelse med den politiske behandling af den landdistriktspolitik som er under udarbejdelse.

Byggegrunde i landsbyerne

Det er vigtigt, at der er en afbalanceret positiv udvikling i såvel Randers by som i landområdernes mindre bysamfund. Kommunens mange landsbyer har meget at byde på. Et godt fællesskab, dejlig natur og masser af luft og ro. Men for at kunne tiltrække nye beboere, skal landsbyerne også have attraktive byggegrunde.

Forligspartierne lægger vægt på, at der i kommunens større landsbyer er attraktive byggegrunde, som kan tiltrække nye beboere. Det skal i kommuneplan 2017 prioriteres, at der i landsbyområderne er planmæssige rammer der giver mulighed herfor, og forligspartierne ønsker og vil arbejde for, at der på sigt er byggegrunde til salg i alle kommunens større landsbyer.

Forligspartierne er enige om, at hvis der er en konkret efterspørgsel efter nye grunde i Fårup, Havndal, Gjerlev og Øster Tørslev, som ikke kan opfyldes enten af kommunen eller private, så vil kommunen byggemodne i takt med den faktiske efterspørgsel. Udgifterne til jordkøb og byggemodning finansieres af de i budgettet ikke disponerede rammer til samme formål.

SKATTER OG LÅNEFINANSIERING

Øget nettolåntagning

Social- og Indenrigsministeriet har givet mulighed for deponeringsfritagelse og øget låntagning i Randers Kommune svarende til, at der frigives et ikke-disponeret beløb til for eksempel anlægsformål på i alt 23 mio. kr. i budgetperioden 2016-2019. Forligspartierne har prioriteret disse midler til anlægsformål/anlægslignende engangsudgifter jævnfør forslagene ovenfor.

Dækningsafgiften

Forligspartierne finder det afgørende at arbejde for udvikling af Randers Kommune, hvor der skabes jobmuligheder og beskæftigelse også i kraft af attraktive vilkår for erhvervslivet. Forligspartierne er derfor enige om at nedsætte dækningsafgiften for forretningsejendomme med 0,5 promille fra 2018 og at afgiften aftrappes med yderligere 0,5 promille i 2019.

OMPRIORITERING – FINANSIERING

Rundkørslen ved Udbyhøjvej

Der er afsat i alt 18 mio. kr. til ombygningen af rundkørslen i budgettet for 2015-2018. Byrådet er den 14. august 2015 orienteret om, at situationen vedrørende rundkørslen ved Udbyhøjvej har ændret sig. Rundkørslen er fortsat trafikalt belastet i morgen og eftermiddagstimerne med kødannelser og forsinkelser til følge. Forvaltningen har drøftet en ombygning af rundkørslen til et signalreguleret kryds med politiet. Politiet anbefaler ikke en ombygning.

Der har været ført drøftelser med selskabet K/S Thors Bakke om en omdannelse af Thors Bakke. Selskabet solgte tilbage i 2007 dele af grunden på Thors Bakke til Randers Kommune med et prisnedslag ud fra det vilkår, at kommunen etablerede et antal ændringer i tilkørselsforholdene – herunder ved rundkørslen. I forbindelse med de aktuelle drøftelser har K/S Thors Bakke tilkendegivet, at selskabet vil frafalde sit krav på en ombygning af rundkørslen til et lyskryds som en del af en samlet aftale.

Forligspartierne forventer, at det er muligt at indgå en sådan aftale, og partierne har derfor besluttet at omprioritere de reserverede midler på 18 mio. kr. til medfinansiering af de udvidelser på anlægsområdet som fremgår af aftalen ovenfor.

Øvrige finansieringselementer

På baggrund af et oplæg udarbejdet af direktionen er forligspartierne enige om at anvende følgende elementer til supplerende finansiering af budgetaftalen:

Revurdering af midler afsat til politiske vederlag og studierejser

Der er foretaget en revurdering af budgettet afsat til politiske vederlag. På baggrund af forventningerne til forbruget de kommende år, er forligspartierne enige om, at budgettet kan reduceres med 100.000 kr. årligt fra 2016 og frem. Herudover er forligspartierne enige om, at der kun afsættes midler af til udvalgene svarende til én studierejse pr. byrådsperiode. Med baggrund heri kan fagudvalgenes budgetter reduceres med i alt 200.000 kr. årligt (inkl. reduktion af økonomiudvalgets budget med 25.000 kr. årligt).

Midler til kompetenceudvikling tilpasset oprindelige forudsætninger

I forlængelse af økonomiaftalen for 2009, blev der afsat 6,5 mio. årligt til kompetenceudvikling (trepartsaftaler). Frem til og med 2011 har midlerne været anvendt på tværs af flere forskellige fagområder. Fra 2012 og frem har midlerne været anvendt til SOSU og PAU (pædagogisk assistentuddannelse) uddannelser. Udgiften til disse grupper var oprindeligt forudsat til 5,8 mio. kr. årligt. Forligspartierne er på den baggrund enige om at tilpasse puljen til de oprindelige forudsætninger, hvilket giver en besparelse på 0,7 mio. kr. årligt fra 2016 og frem.

Analyser af befordring og intern kørsel

Forligspartierne er enige om at iværksætte en analyse af befordringsområdet samt den interne kørsel med henblik på at undersøge mulighederne for at tilvejebringe et provenu herfra. Der afsættes 0,5 mio. kr. til analyserne i 2016. Fra 2017 forudsætter forligspartierne, at analyserne kan bidrage med 0,5 mio. kr. årligt i besparelser. Eventuelle tilpasninger på befordringsområdet, som vil blive oplevet som et lavere serviceniveau for borgerne, vil blive forelagt byrådet til beslutning.

Opprioritering af kommunens opkrævningsfunktion

Kommunens samlede tilgodehavender fra restancer har været stigende igennem en årrække – blandt andet på grund SKAT's indførelse af det fælles inddrivelsessystem EFI. Som følge heraf og med den seneste udvikling i SKAT's problemer med restanceinddrivelse vurderes det, at der på området kan gennemføres en række nye initiativer som kan bidrage til et øget provenu fra opkrævning.

Forligspartierne er på den baggrund enige om, at tilføje ressourcer til en ekstra medarbejder i kommunens opkrævningsfunktion fra og med 2016. Udgiften hertil vil være neutral i 2016 og forventes herefter fra 2017 og frem at bidrage med et nettoprovenu på 0,5 mio. kr. årligt.

Etablering af træningshøjskole

Inspireret af blandt andet erfaringerne i Aalborgs Kommunes rehabiliteringscenter i Mou, er forligspartierne enige om at etablere en træningshøjskole med 10 pladser, hvor borgere efter endt sygehusophold eller langvarig svækkelse kan træne sig til at blive helt eller delvist selvhjulpne, og dermed helt eller delvis uafhængige af kommunal hjemmehjælp. Målgruppen for træningshøjskolen vil derfor være borgere, der enten modtager hjemmehjælp eller er berettigede til hjemmehjælp. Træningshøjskolen placeres på Åbakken.

Etablering og drift af træningshøjskolen vil indebære udgifter til drift og træningsaktiviteter, frikøb af boliger, træningsudstyr og øvrige driftsudgifter samt etableringsudgifter på 700.000 kr. Den forventede nettobesparelse ved etableringen udgør herefter 2,1 mio. kr. årligt fra 2016 og frem.

Øvrige finansieringsbidrag

På en række andre områder er der foretaget en revurdering af indtægts- og udgiftsgrundlaget. Det drejer sig om en igangværende momsanalyse, indtægtsgrundlaget vedr. regressager samt kommunens udgifter til tjenestemænd. Forligspartierne er enige om, at indregne et provenu som følge heraf samt de forventede renteindtægter fra kommunens løbende kassebeholdning i budgettet 2016-2019. I alt giver disse elementer et finansieringsbidrag til budgettaftalen på 3,8 mio. kr. i 2016, 2,4 mio. kr. i 2017, 1,3 mio. kr. i 2018 og 1,2 mio. kr. i 2019.

Randers den 18. september 2015

Borgmester

For venstre

For socialdemokratiet

For dansk folkeparti

Hovedoversigt

Amtmand Hoppes bro

Hovedoversigten til budgettet har til formål på den ene side at give politikerne et summarisk overblik over den aktivitetsmæssige og finansielle udvikling i de kommende år samt medvirke til løsningen af oplysningsopgaven over for borgerne, og på den anden side at give staten mulighed for umiddelbart efter vedtagelsen at få et summarisk overblik over de kommunale budgetter.

Hovedoversigten indeholder bruttoudgifter og -indtægter pr. hovedkonto og er opstillet i følgende orden:

A. Driftsvirksomhed	D. Finansforskydninger
B. Anlægsvirksomhed	E. Afdrag på lån
C. Renter	F. Finansiering

Summen af posterne A-E finansieres under ét af post F.

Hovedoversigten er opstillet i følgende priser:

1. Hovedkontiene 0-6 er angivet i 2016-prisniveau.
2. Umiddelbart efter hovedkontiene 0-6 er der for hvert af budgetoverslagsårene under en særlig post anført skønnede pris- og lønstigninger for disse konti.
3. Hovedkontiene 7 og 8 er angivet i løbende priser (de enkelte års prisniveau)

HOVEDOVERSIGT

1.000 kr.	Budget 2016		Overslagsår					
			2017		2018		2019	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
A. DRIFTSVIRKSOMHED								
00 Byudvikling, bolig og miljø	121.609	-35.712	118.667	-35.712	116.273	-35.712	116.273	-35.712
Heraf refusion	0	-148	0	-148	0	-148	0	-148
01 Forsyningsvirksomhed	112.224	-118.379	112.224	-118.379	112.224	-118.379	112.224	-118.379
02 Trafik og infrastruktur	165.270	-20.958	164.812	-20.958	164.661	-20.635	164.661	-20.635
03 Undervisning og kultur	1.213.953	-129.870	1.216.191	-129.987	1.213.645	-129.987	1.211.618	-129.987
Heraf refusion	0	-6.059	0	-6.177	0	-6.176	0	-6.176
04 Sundhedsområdet	523.773	-2.470	520.644	-2.470	521.670	-2.470	523.355	-2.470
05 Sociale opgaver og beskæftigelse	4.345.715	-977.170	4.355.432	-951.222	4.352.658	-934.455	4.333.137	-905.206
Heraf refusion	0	-488.441	0	-469.875	0	-458.108	0	-437.859
06 Fællesudgifter og Administration	601.655	-16.070	560.496	-16.070	517.300	-16.075	479.949	-16.075
Heraf refusion	0	0	0	0	0	0	0	0
A. DRIFTSVIRKSOMHED I ALT	7.084.200	-1.300.629	7.048.467	-1.274.798	6.998.429	-1.257.713	6.941.216	-1.228.463
HERAF REFUSION	0	-494.648	0	-476.200	0	-464.432	0	-444.183
B. ANLÆGSVIRKSOMHED								
00 Byudvikling, bolig og miljø	70.569	-44.426	47.905	-30.187	43.949	-34.802	54.521	-34.846
01 Forsyningsvirksomhed mv.	13.745	0	4.957	0	495	0	0	0
02 Trafik og infrastruktur	15.199	-2.365	12.311	-2.365	12.415	-2.365	12.415	-2.365
03 Undervisning og kultur	70.469	0	25.641	0	34.573	0	42.693	0
04 Sundhedsområdet	0	0	0	0	0	0	0	0
05 Social og sundhedsvæsen	40.479	0	29.696	0	18.196	0	17.496	0
06 Administration mv.	11.682	-190	10.381	0	12.881	0	17.381	0
B. ANLÆGSVIRKSOMHED I ALT	222.141	-46.981	130.891	-32.552	122.508	-37.167	144.506	-37.211
PRIS-/LØNSTIGNINGER 00-06			133.769	-23.867	262.678	-46.890	393.213	-69.101
C. RENTER	41.815	-7.733	40.787	-5.327	39.051	-3.617	37.245	-3.544
D. FINANSFORSKYDNINGER								
08.22 Forskydninger i likvide aktiver								
08.25-52 Øvrige finansforskydninger	59.111	-450	-36.834	-960	-115.604	-970	-63.129	-980
D. FINANSFORSKYDNINGER I ALT	59.111	-450	-36.834	-960	-115.604	-970	-63.129	-980
E. AFDRAG PÅ LÅN	89.793	0	93.023	0	95.450	0	110.052	0
A+B+C+D+E og P/L stigning	7.497.061	-1.355.792	7.410.104	-1.337.504	7.402.513	-1.346.357	7.563.102	-1.339.299
F. FINANSIERING								
08.22 Forbrug af likvide aktiver	0	-85.702	0	-81.230	0	-6.095	0	-104.611
07.62 Tilskud og udligning	12.865	-1.978.584	13.104	-1.871.285	13.188	-1.823.300	13.526	-1.776.870
07.65 Refusion af købsmoms	-2.200	0	0	0	0	0	0	0
07.68 Skatter	6.304	-4.047.751	4.900	-4.120.889	3.496	-4.226.645	3.596	-4.342.345
08.55 Optagelse af lån	0	-46.200	0	-17.200	0	-16.800	0	-17.100
F. FINANSIERING I ALT	16.969	-6.158.237	18.004	-6.090.604	16.684	-6.072.840	17.122	-6.240.925
BALANCE	7.514.030	-7.514.030	7.428.108	-7.428.108	7.419.197	-7.419.197	7.580.224	-7.580.224

Sammendrag

Mellerupfærgen

Sammendraget er opdelt i bevillingsområder med en yderligere opdeling inden for de enkelte udvalg.

Sammendraget er opstillet i følgende priser:

1. Drifts- og anlægsvirksomhed er angivet i 2016-prisniveau.
2. Umiddelbart herefter er der for hvert af budgetoverslagsårene under en særlig post anført skønnede pris- og lønstigninger for drifts- og anlægsvirksomheden.
3. Hovedkontiene 7 og 8 er angivet i løbende priser (de enkelte års prisniveau).

SAMMENDRAG

	1.000 kr.		2016		2017		2018		2019	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed (incl. refusion)										
22 Jordforsyning	392	-1.572	392	-1.572	392	-1.572	392	-1.572	392	-1.572
25 Faste ejendomme	56.119	-19.638	54.100	-19.638	54.100	-19.638	52.081	-19.638	52.081	-19.638
28 Fritidsområder	12.466	-256	12.466	-256	12.466	-256	12.466	-256	12.466	-256
32 Fritidsfaciliteter	15.890	-1.878	16.030	-1.878	16.030	-1.878	16.030	-1.878	16.030	-1.878
35 Kirkegårde	8.462	-9.545	8.462	-9.545	8.462	-9.545	8.462	-9.545	8.462	-9.545
38 Naturbeskyttelse	3.776	-130	3.776	-130	3.776	-130	3.776	-130	3.776	-130
48 Vandløbsvæsen	3.346	-116	3.346	-116	3.346	-116	2.971	-116	2.971	-116
52 Miljøbeskyttelse m.v.	2.395	-440	2.895	-440	2.895	-440	2.894	-440	2.894	-440
55 Diverse udgifter og indtægter	940	-800	940	-800	940	-800	940	-800	940	-800
58 Redningsberedskab	17.822	-1.188	16.259	-1.188	16.259	-1.188	16.259	-1.188	16.259	-1.188
Refusion i alt		-148		-148		-148		-148		-148
Hovedkonto 0 i alt	121.609	-35.712	118.667	-35.712	118.667	-35.712	116.273	-35.712	116.273	-35.712
03 Varmeforsyning	3.270	-3.616	3.270	-3.616	3.270	-3.616	3.270	-3.616	3.270	-3.616
Forsyningsvirksomheder ialt	3.270	-3.616	3.270	-3.616	3.270	-3.616	3.270	-3.616	3.270	-3.616
38 Affaldshåndtering	108.954	-114.763	108.954	-114.763	108.954	-114.763	108.954	-114.763	108.954	-114.763
Hovedkonto 1 i alt	112.224	-118.379	112.224	-118.379	112.224	-118.379	112.224	-118.379	112.224	-118.379
22 Fælles funktioner	7.570	-13.457	7.261	-13.457	7.261	-13.457	7.261	-13.134	7.261	-13.134
28 Kommunale veje	79.054	-1.580	78.905	-1.580	78.905	-1.580	78.754	-1.580	78.754	-1.580
32 Kollektiv trafik	77.949	-4.910	77.949	-4.910	77.949	-4.910	77.949	-4.910	77.949	-4.910
35 Havne	697	-1.011	697	-1.011	697	-1.011	697	-1.011	697	-1.011
Hovedkonto 2 i alt	165.270	-20.958	164.812	-20.958	164.812	-20.958	164.661	-20.635	164.661	-20.635
01 Folkeskoler	582.217	-9.648	581.663	-9.648	581.663	-9.648	580.842	-9.648	579.715	-9.648
02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen	13.494	-82	13.494	-82	13.494	-82	13.494	-82	13.494	-82
04 Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	20.376	-100	20.376	-100	20.376	-100	20.376	-100	20.376	-100
05 Skolefritidsordninger	103.452	-53.739	103.460	-53.739	103.460	-53.739	103.291	-53.739	102.271	-53.739
06 Befordring af elever i grundskolen	17.107		17.107		17.107		17.107		17.107	
07 Specialundervisning i regionale tilbud	2.409		2.409		2.409		2.409		2.409	
08 Kommunale specialskoler	122.369	-34.033	121.403	-34.033	121.403	-34.033	121.403	-34.033	121.403	-34.033
10 Bidrag til statslige og private skoler	92.257		92.257		92.257		91.797		91.797	
12 Efterskoler og ungdomsskoler	13.580		13.362		13.362		13.341		13.513	

SAMMENDRAG

	2016		2017		2018		2019	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
14 Ungdommens Uddannelsesvejledning	11.759	-1.468	10.951	-1.468	10.880	-1.468	10.826	-1.468
16 Specialpædagogisk bistand til børn i førskolealderen	2.245	-99.070	2.245	-99.070	2.245	-99.070	2.245	-99.070
17 Specialpædagogisk bistand til voksne	6.118	-1.468	6.118	-1.468	6.118	-1.468	6.118	-1.468
Folkeskolen i alt	987.383	-99.070	984.845	-99.070	983.303	-99.070	981.275	-99.070
30 Ungdomsuddannelser	19.474		19.474		19.474		19.474	
32 Folkebiblioteker	41.983	-1.711	42.065	-1.711	42.065	-1.711	42.065	-1.711
35 Kulturel virksomhed	79.620	-20.891	83.277	-20.891	79.772	-20.891	79.772	-20.891
38 Folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.	85.493	-2.139	86.530	-2.139	89.031	-2.139	89.032	-2.139
Refusion i alt		-6.059		-6.177		-6.176		-6.176
Hovedkonto 3 i alt	1.213.953	-129.870	1.216.191	-129.987	1.213.645	-129.987	1.211.618	-129.987
62 Sundhedsudgifter m.v.	523.773	-2.470	520.644	-2.470	521.670	-2.470	523.355	-2.470
Hovedkonto 4 i alt	523.773	-2.470	520.644	-2.470	521.670	-2.470	523.355	-2.470
10 Fælles formål	74.813	-9.035	68.176	-4.786	69.149	-4.786	71.694	-4.786
11 Dagpleje	77.856	-19.500	77.856	-19.500	77.856	-19.500	77.856	-19.500
12 Vuggestuer	0		0		0		0	
13 Integrerede institutioner	17.321	-3.195	17.321	-3.195	17.321	-3.195	17.321	-3.195
14 Dagsinstitutioner (Institutioner kun for børn indtil skolestart	307.642	-88.514	307.642	-87.453	307.642	-87.453	307.642	-87.453
15 Fritidshjem	4.576	-911	4.576	-911	4.576	-911	4.576	-911
16 Klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud	4.531	-391	4.531	-391	4.531	-391	4.531	-391
17 Særlige dagtilbud og særlige klubber	-224		-224		-224		-224	
19 Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje, private fritidshjem, private klubber mv	16.584		16.584		16.584		16.584	
Dagtilbud til børn og unge i alt	503.099	-121.546	496.462	-116.237	497.436	-116.237	499.980	-116.237
28 Tilbud til børn og unge med særlige behov	266.971	-41.187	265.998	-40.214	266.004	-40.214	266.004	-40.214
30 Ældreboliger	44.035	-82.559	43.808	-82.559	43.556	-82.559	43.556	-82.559
32 Pleje og omsorg m.v. af ældre og handicappede	790.968	-95.122	802.879	-95.122	816.394	-95.122	835.045	-95.122
33 Forebyggende indsats for ældre og handicappede	196.026	-26.703	198.886	-26.703	201.905	-26.703	205.098	-26.703
34 Plejehjem og beskyttede boliger	418		418		418		418	
35 Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring	68.589	-7.027	68.589	-7.027	68.589	-7.027	68.589	-7.027

	2016		2017		2018		2019	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
37 Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o.lign. ved pasning af døende i eget hjem	4.171	-211.410	4.171	-211.410	4.171	-211.410	4.171	-211.410
Tilbud til ældre og handicappede i alt	1.104.207	-211.410	1.118.751	-211.410	1.135.033	-211.410	1.156.876	-211.410
35 Rådgivning	61	-36.737	61	-36.737	61	-36.737	61	-36.737
38 Tilbud til voksne med særlige behov	265.784	-36.737	265.780	-36.737	265.773	-36.737	265.773	-36.737
60 Integrationsprogram og introduktionsforløb m.v.	59.901	-26.101	62.472	-25.000	48.549	-20.000	23.913	-11.000
61 Kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og integrationsydelse	78.000		94.374		75.216		46.449	
Tilbud til udlændinge i alt	137.901	-26.101	156.847	-25.000	123.766	-20.000	70.362	-11.000
48 Førtidspensioner og personlige tillæg (48)	473.576		462.957		454.217		456.676	
71 Sygedagpenge	232.081	-500	234.108	-500	237.998	-500	238.232	-500
72 Sociale formål	13.571		12.700		11.596		9.481	
73 Kontant- og uddannelseshjælp	361.126		361.325		369.087		366.000	
76 Boligyldelse til pensionister - kommunal medfinansiering	47.198		44.878		45.300		46.000	
77 Boligsikring - kommunal medfinansiering	46.122		49.000		49.252		50.179	
78 Dagpenge til forsikrede ledige	210.117		210.117		210.117		210.117	
79 Særlig uddannelsesordning, midlertidig arbejdsmarkedsydelsesordning og	4.350		2.189					
58 Revalidering	465.540		460.414		473.414		483.814	
91 Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige	33.231		33.231		33.231		33.231	
90 Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats	68.845		68.874		68.853		68.878	
95 Løn til forsikrede ledige og personer under den særlige uddannelsesordning, den midlertidige	57.434	-51.249	57.434	-51.249	57.434	-51.249	57.434	-51.249
96 Servicejob	184		184		184		184	
97 Seniorjob for personer over 55 år	15.975		15.975		15.973		15.978	
98 Beskæftigelsesordninger	21.201		21.007		20.791		20.736	
Arbejdsmarkedsforanstaltninger i alt	196.870	-51.249	196.705	-51.249	196.466	-51.249	196.441	-51.249
72 Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	17.140		17.140		17.140		17.140	
Refusion i alt		-488.441		-469.875		-458.108		-437.859
Hovedkonto 5 i alt	4.345.715	-977.170	4.355.432	-951.222	4.352.658	-934.455	4.333.137	-905.206

1.000 kr.	2016		2017		2018		2019	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
42 Politisk organisation	14.043		16.972		14.472		18.042	
45 Administrativ organisation	423.057	-15.907	419.161	-15.907	416.974	-15.912	416.475	-15.912
48 Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	17.581	-163	17.925	-163	17.925	-163	17.925	-163
52 Lønpuljer	146.973		106.439		67.929		27.508	
Hovedkonto 6 i alt	601.655	-16.070	560.496	-16.070	517.300	-16.075	479.949	-16.075
A. Driftsvirksomhed i alt	7.084.200	-1.300.629	7.048.467	-1.274.798	6.998.429	-1.257.713	6.941.216	-1.228.463
B. Anlægsvirksomhed								
22 Jordforsyning	33.820	-24.462	15.710	-24.462	15.370	-30.565	25.200	-30.565
25 Faste ejendomme	28.990	-19.964	25.585	-5.725	24.094	-4.237	24.336	-4.281
28 Fritidsområder	1.150							
32 Fritidsfaciliteter	3.543		3.544		1.044		1.044	
38 Naturbeskyttelse	2.728		2.728		3.103		3.603	
58 Redningsberedskab	338		338		338		338	
Hovedkonto 0 i alt	70.569	-44.426	47.905	-30.187	43.949	-34.802	54.521	-34.846
38 Affaldshåndtering	13.745		4.957		495			
Hovedkonto 1 i alt	13.745		4.957		495			
22 Fælles funktioner	830	-830	830	-830	830	-830	830	-830
28 Kommunale veje	14.369	-1.535	11.481	-1.535	11.585	-1.535	11.585	-1.535
Hovedkonto 2 i alt	15.199	-2.365	12.311	-2.365	12.415	-2.365	12.415	-2.365
22 Folkeskolen m.m.	70.469		25.641		34.573		42.693	
Hovedkonto 3 i alt	70.469		25.641		34.573		42.693	
25 Dagtilbud m. v. til børn og unge	16.353		18.049		9.448		8.749	
32 Pleje og omsorg m.v. af ældre og handicappede	9.643							
34 Plejehjem og beskyttede boliger	11.351		8.748		8.748		8.748	
Tilbud til ældre og handicappede i alt	20.994		8.748		8.748		8.748	
38 Tilbud til voksne med særlige behov	3.132		2.900					
Hovedkonto 5 i alt	40.479		29.696		18.196		17.496	
45 Administrativ organisation	10.682	-190	9.381	-190	11.881		16.381	
48 Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	1.000		1.000		1.000		1.000	
Hovedkonto 6 i alt	11.682	-190	10.381	-190	12.881		17.381	
B. Anlægsvirksomhed i alt	222.141	-46.981	130.891	-32.552	122.508	-37.167	144.506	-37.211

SAMMENDRAG

	2016		2017		2018		2019	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
1.000 kr.								
P/L-stigninger vedr. hovedkonto 0-6			133.769	-23.867	262.678	-46.890	393.213	-69.101
Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.	58.784	-6.034.068	58.791	-5.997.501	55.735	-6.053.562	54.367	-6.122.759
Hovedkonto 7 i alt	58.784	-6.034.068	58.791	-5.997.501	55.735	-6.053.562	54.367	-6.122.759
Finansforskydninger og finansiering	63.201	-46.650	-25.041	-18.160	-26.249	-17.770	-57.688	-18.080
Hovedkonto 8 i alt	63.201	-46.650	-25.041	-18.160	-26.249	-17.770	-57.688	-18.080
Balance	7.428.328	-7.428.328	7.346.878	-7.346.878	7.413.102	-7.413.102	7.475.614	-7.475.614

Bevillingsoversigt

Fladbro Skov

Bevillingsoversigten udgør det egentlige administrationsgrundlag for 2016 og har til formål at løse ressourcefordelings- og prioriteringsopgaven. Den er opstillet efter totalbudgetprincippet og indeholder derfor såvel driftsposter som anlægs- og kapitalposter.

Driftsbudgettet består af 17 bevillingsområder og den samlede nettobevilling for hvert bevillingsområde er angivet i bevillingsoversigten samt specificeret i udgifter og indtægter på de enkelte delområder indenfor bevillingen.

På anlægsbudgettet er der på hvert enkelt anlægsprojekt angivet et rådighedsbeløb, som ikke kan anvendes uden byrådets særlige vedtagelse (anlægsbevilling).

På kapitalposterne er bevillingsniveauet fastlagt på grundlag af de enkelte funktioner inden for hovedkonto 7 og 8.

Bevillingsoversigt 2016 - Drift

Bevillingsniveau er markeret			
Bevillingsområde	Udgift	Indtægt	Netto
Drift i alt	6.971.976	-1.182.250	5.789.726
1 Økonomiudvalget	599.173	-17.087	582.086
Administration og tværgående puljer	569.809	-17.087	552.722
Sekretariater og forvaltninger	383.305	-15.736	367.569
Redningsberedskab	17.822	-1.188	16.633
Lønpuljer og kompetenceudvikling	32.367	0	32.367
Udbetaling Danmark	14.095	0	14.095
Tjenestemandspensioner og præmier	53.413	0	53.413
Interne forsikringspuljer	20.203	0	20.203
Lov og cirkulæreprogram	-1.257	0	-1.257
Diverse udgifter og indtægter efter forskellige love	3.468	-163	3.305
Budgetaftaler	46.394	0	46.394
Politisk organisation	14.043	0	14.043
Fælles formål	415	0	415
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	12.158	0	12.158
Kommissioner, råd og nævn	1.401	0	1.401
Valg	68	0	68
Erhverv og turisme	15.321	0	15.321
Erhvervsservice og iværksætteri	11.436	0	11.436
Turisme	3.885	0	3.885
2 Børn- og skoleudvalget	1.640.695	-245.538	1.395.158
Skole	971.540	-102.035	869.505
Fællesudgifter og SSP	13.409	-82	13.327
Folkeskoler m.m.	540.651	-9.648	531.003
Befordring af elever	17.107	0	17.107
Efterskoler og ungdomskostskoler	13.580	0	13.580
Skolefritidsordninger	102.923	-53.739	49.184
Fritidshjem og klubber	30.397	-4.497	25.900
Specialundervisning i regionale tilbud	2.409	0	2.409
Kommunale specialskoler	117.417	-34.033	83.383
Ungdomsskolevirksomhed	29.631	-36	29.595
Ungdommens uddannelsesvejledning	11.759	0	11.759
Bidrag til privatskoler	92.257	0	92.257
Børn	466.445	-117.049	349.396
Fælles formål	74.813	-9.035	65.778
Dagplejen	77.794	-19.500	58.294
Dagtilbud	289.518	-88.514	201.004
Særlige dagtilbud og klubber	9.725	0	9.725
Tilskud til private institutioner	14.595	0	14.595
Børn og Familie	202.710	-26.454	176.256
Servicerammen	202.106	-23.918	178.188
Pædagogisk psykologisk rådgivning	20.375	-100	20.275
Talepædagogisk bistand	2.245	0	2.245
Plejefamilier og opholdssteder	90.044	-11.413	78.631
Forebyggende foranstaltninger	54.685	-5.884	48.801
Anbringelser	24.699	-2.713	21.986
Sikrede institutioner for børn og unge	5.279	0	5.279
Botilbud for personer med sociale problemer	4.775	-3.809	966
Forebyggende rådgivning	5	0	5
Indkomstoverførsler	604	-2.536	-1.932
Udgifter til sociale formål	604	-302	302
SDE Plejefamilier og opholdssteder for børn og unge	0	-2.234	-2.234
SDE Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	0	0	0

Bevillingsområde	Udgift	Indtægt	Netto
3 Beskæftigelsesudvalget	2.197.172	-537.457	1.659.715
Førtidspension, integration og ikke arbejdsmarkedsparete borgere	1.364.610	-266.953	1.097.657
Servicerammen	270	-978	-709
Integrationsindsats	270	-978	-709
Indkomstoverførsler	1.364.340	-265.975	1.098.365
Kontante ydelser	407.141	-95.734	311.407
Sygedagpenge og jobafklaring	290.831	-98.189	192.642
Førtidspensioner og personlige tillæg	473.576	0	473.576
Integrationsindsats	58.986	-56.052	2.934
Driftsudgifter og mentorordninger	40.486	-16.000	24.486
Boligyldelse og boligsikring	93.320	0	93.320
Arbejdsmarkeds- og uddannelsesparate borgere	589.214	-270.504	318.710
Servicerammen	81.647	-51.433	30.214
Øvrig beskæftigelsesindsats	81.647	-51.433	30.214
Indkomstoverførsler	507.567	-219.071	288.496
Øvrig beskæftigelsesindsats	11.487	-582	10.905
Kontante ydelser	136.235	-37.256	98.979
Fleks- og skånejob	306.890	-161.133	145.757
Seniorjob	15.975	-6.100	9.875
Integrationsindsats	0	0	0
Driftsudgifter og mentorordninger	36.980	-14.000	22.980
Udgifter omfattet af Beskæftigelsestilskud	243.348	0	243.348
Indkomstoverførsler	243.348	0	243.348
Kontante ydelser	196.935	0	196.935
Beskæftigelsesindsats forsikrede	33.231	0	33.231
Difference ift beskæftigelsestilskud	13.182	0	13.182
4 Socialudvalget	592.915	-115.629	477.286
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	99.737	-31.376	68.361
Servicerammen	84.678	-26.352	58.326
Særlige dagtilbud og klubber	-2.119	-850	-2.969
Døgninstitutioner og opholdssteder	38.848	-25.481	13.367
Plejefamilier/opholdssteder handicap	19.813	-21	19.792
Forebyggende foranstaltninger handicap	21.135	0	21.135
Særligt tilrettelagt ungdomssuddannelse	7.001	0	7.001
Sociale formål	0	0	0
Indkomstoverførsler	15.060	-5.024	10.035
Døgninstitutioner og opholdssteder	0	-5.024	-5.024
Særligt tilrettelagt ungdomssuddannelse	5.080	0	5.080
Sociale formål	9.980	0	9.980
Tilbud til voksne med særlige behov	493.177	-84.253	408.924
Servicerammen	492.193	-71.931	420.262
BPA Handicaphjælpere	27.719	0	27.719
Udlejningsboliger/ældreboliger	2.019	-710	1.309
Voksen Bo	289.626	-36.126	253.501
Midlertidige botilbud	16.456	-11.609	4.847
Bostøtte	37.094	-693	36.402
Kontaktperson og ledsageordning	7.675	-210	7.466
Aktivitets- og samværstilbud	77.664	-20.569	57.096
Kompenserende specialundervisning	3.553	-1.468	2.085
Alkoholbehandling og behandlingshjem	5.124	-182	4.941
Behandling af stofmisbrugere	13.706	-365	13.341
Øvrige udgifter	2.270	0	2.270
Øvrige sociale formål	9.288	0	9.288
Indkomstoverførsler	0	-6.847	-6.847
BPA Handicaphjælpere	0	-1.058	-1.058
Voksen Bo	0	-2.556	-2.556
Midlertidige botilbud	0	-2.706	-2.706
Aktivitets- og samværstilbud	0	-527	-527

Bevillingsområde	Udgift	Indtægt	Netto
Ældreboliger	984	-5.475	-4.491
Udlejningsboliger/ældreboliger	984	-5.475	-4.491
5 Miljø- og teknikudvalget	461.502	-162.939	298.563
Miljø og teknik - skattefinansieret	349.278	-44.560	304.718
Natur og miljø	23.371	-1.742	21.629
Veje og bygninger	153.936	-13.325	140.611
Sekretariat, Plan og Klima	159.989	-16.332	143.657
Driftsafdelingen	11.981	-13.160	-1.179
Miljø og teknik - brugerfinansieret	112.224	-118.379	-6.155
Affald	3.270	-3.616	-346
Varme	108.954	-114.763	-5.809
6 Kultur- og fritidsudvalget			
Kultur og fritid	194.057	-33.071	160.986
1.1 Aftaleenheder	96.386	-24.781	71.605
1.2 Tilskud til selvejende institutioner	17.187	-3.125	14.062
1.3 Fritid og idræt	74.131	-4.992	69.139
1.4 Kultur	6.353	-173	6.180
7 Sundheds- og omsorgsudvalget	1.396.452	-188.908	1.207.544
Sundhedsområdet	457.271	-497	456.774
Serviceammen	108.090	-497	107.593
Vederlagsfri fysioterapi	19.399	0	19.399
Rehabilitering	20.067	0	20.067
Sundhedsfremme og forebyggelse	12.191	-223	11.968
Sundhedsplejen	14.204	0	14.204
Tandplejen	30.303	-274	30.030
Andre sundhedsudgifter	11.924	0	11.924
Indkomstoverførsler	349.181	0	349.181
Aktivitetsbestemt medfinansiering	349.181	0	349.181
Omsorgsområdet	939.181	-188.412	750.769
Serviceammen	896.130	-111.328	784.802
Pleje, omsorg, genoptræning mv.	824.958	-104.302	720.656
Hjælpe midler og rådgivning	67.002	-7.027	59.975
Plejevederlag	4.171	0	4.171
Ældreboliger	43.051	-77.083	-34.032
Ældreboliger	43.051	-77.083	-34.032
8 Landdistriktsudvalget	2.235	0	2.235
Landdistrikt	2.235	0	2.235
Erhvervsservice og iværksætteri	2.235	0	2.235
Serviceammen	4.447.840	-600.238	3.847.602
Indkomstoverførsler	2.480.101	-499.453	1.980.647
Ældreboliger	44.035	-82.559	-38.523
Forsyningsvirksomhed	112.224	-118.379	-6.155
Total (drift)	7.084.200	-1.300.629	5.783.572

Bevillingsoversigt 2016 - Anlæg

Bevillingsniveauet er på de enkelte projekter

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	Netto
Økonomiudvalget	838	-37.033	-36.194
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	338	-12.570	-12.232
Salg af fløj på Lindevænget	0	-12.380	-12.380
Etablering af brandhaner	338	0	338
Salg af fibernet i gl. Nørhald kommune	0	-190	-190
<i>Jordforsyning</i>	500	-24.462	-23.962
Lindholt, Romalt, lp 351, salg af grunde	0	-3.077	-3.077
Tjærbyvang, lp 506, salg af grunde	0	-3.077	-3.077
Drastrup, lp 531	0	-3.054	-3.054
Munkdrup, lp 600, etape 1	0	0	0
Salg af grunde, boligformål, ramme	250	-9.152	-8.902
Salg af grunde, erhvervsformål, ramme	250	-6.103	-5.853
Børn- og skoleudvalget	61.832	0	61.832
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	61.832	0	61.832
Udbygning af folkeskoler	732	0	732
Vestervangsskolen	10.200	0	10.200
Tirsdalens skole	4.300	0	4.300
Søndermarksskolen	11.500	0	11.500
Rismølleskolen	2.400	0	2.400
Kristrup skole	1.100	0	1.100
Hobrovejens skole	18.600	0	18.600
Rytterskolen/Firkløverskolen, skoleudbygning	4.400	0	4.400
Østervangsskolen, udbygning	3.600	0	3.600
Dagtilbud Midt, ny institution	5.000	0	5.000
Socialudvalget	4.282	0	4.282
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	4.282	0	4.282
Psykiatriens hus	3.132	0	3.132
Myretuen	1.150	0	1.150
Miljø- og teknikudvalget	134.529	-6.618	127.911
<i>Skattefinansieret anlæg</i>	87.464	-6.618	80.847
Naturforvaltningsprojekter	2.728	0	2.728
Byfornyelsesprojekter, pulje	2.600	-1.301	1.299
Områdefornyelse Langå	3.451	-1.171	2.280
Forsløgsprojekt Langå	1.776	-1.782	-5
Byen til vandet	5.006	0	5.006
Diverse vejprojekter, ramme	1.597	0	1.597
Sikre skoleveje, ramme	2.404	0	2.404
Anlægs af cykelstier, ramme	1.085	0	1.085
Private vejes istandsættelse	830	-830	0
Mobilitetspulje	8.500	0	8.500
Tre bydele uden støjgener	1.740	-1.535	205
Gadebelysning, handleplan	5.213	0	5.213
Rundkørsel ved Udbyhøjvej	-12.000	0	-12.000
Blå Bro	5.120	0	5.120
Skolevejsprojekter, ny skolestruktur	711	0	711
Bygningsvedligehold	35.112	0	35.112
Energibesparende foranstaltninger	21.592	0	21.592
<i>Jordforsyning</i>	33.320	0	33.320
Byggemodning, boligformål, ramme	5.000	0	5.000
Mgl. arbejder i afsluttede udstykninger	700	0	700
Munkdrup, landsbyen	8.100	0	8.100
Høgshøj, Spentrup, lp 535, etape 1	920	0	920
Munkdrup, støjvold og forlægning	12.100	0	12.100
Byggemodning, erhvervsformål, ramme	2.500	0	2.500
Arkæologiske prøvegravninger	500	0	500
LP 623, Juventusvej IV	3.500	0	3.500
<i>Brugerfinansieret anlæg</i>	13.745	0	13.745

<i>1.000 kr.</i>	Udgift	Indtægt	Netto
Containere til restaffald	5.145	0	5.145
Forbehandling, organisk affald	8.600	0	8.600
Kultur- og fritidsudvalget	5.827	0	5.827
Skattefinansieret anlæg	5.827	0	5.827
Anlægspulje til idrætsformål	3.543	0	3.543
Breddeidrættens faciliteter	2.284	0	2.284
Sundheds- og omsorgsudvalget	9.643	0	9.643
Skattefinansieret anlæg	9.643	0	9.643
Ældreboligplan	9.643	0	9.643
Landdistriktsudvalget	5.191	-3.331	1.860
Skattefinansieret anlæg	5.191	-3.331	1.860
Pulje til indsats mod dårlige boliger	4.191	-3.331	860
Landdistriktsudvalg, ramme	1.000	0	1.000
Total (anlæg)	222.141	-46.981	175.160

Bevillingsoversigt 2016 Finansiering

Bevillingsniveauet er markeret

1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
7 Renter, tilskud, udligning, skatter m.v.	58.784	-6.034.068	-5.975.283
Renter	41.815	-7.733	34.083
Indtægter			
Indskud i pengeinstitutter mv.	0	-7.180	-7.180
Kortfristede tilgodehavender i betalingskontrol	0	-800	-800
Andre tilgodehavender vedr. hovedkonto 0-8	0	-12	-12
Pantebreve	0	-13	-13
Udlån beboerindskud	0	-32	-32
Andre langfristede udlån og tilgodehavender	0	335	335
Renter af udlæg vedrørende varmforsyning	0	-30	-30
Udgifter			
Renter af udlæg andre forsyningsvirksomheder	381	0	381
Selvejende institutioner med overenskomst	13	0	13
Realkredit	686	0	686
Kommunekreditforeningen	40.411	0	40.411
Pengeinstitutter	324	0	324
Tilskud og udligning	12.865	-1.978.584	-1.965.719
Udligning og generelle tilskud	0	-1.712.196	-1.712.196
Udligning og tilskud vedrørende udlændinge	0	23.856	23.856
Kommunale bidrag til regionerne	12.553	0	12.553
Særlige tilskud	312	-290.244	-289.932
Refusion af købsmoms	-2.200	0	-2.200
Refusion af købsmoms	-2.200	0	-2.200
Skatter	6.304	-4.047.751	-4.041.447
Kommunal indkomstskat	3.304	-3.661.665	-3.658.361
Selskabsskat	0	-68.615	-68.615
Anden skat på lignet visse indkomster	0	-2.000	-2.000
Grundskyld	0	-281.837	-281.837
Anden skat på fast ejendom	3.000	-33.634	-30.634
8 Balanceforskydninger	63.201	-46.650	16.551
Forskydninger i likvide aktiver	-85.702	0	-85.702
Kontante beholdninger	-85.702	0	-85.702
Opsparede midler	0	0	0
Forskydninger i kortfristede tilgodehavender	0	-450	-450
Tilgodehavender i betalingskontrol	0	-450	-450
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	33.360	0	33.360
Pantebreve	-440	0	-440
Aktier og andelsbeviser mv.	6.000	0	6.000
Indskud i landsbyggefonden m.v.	25.400	0	25.400
Andre langfristede udlån og tilgodehavender	2.400	0	2.400
Forskydninger i kortfristet gæld i øvrigt	25.751	0	25.751
Kirkelige skatter og afgifter	0	0	0
Mellemregningskonto	25.751	0	25.751
Forskydninger i langfristet gæld	89.793	-46.200	43.593
Selvejende institutioner med overenskomst	594	0	594
Stat og hypotekbank	0	0	0
Kommunekreditforeningen	59.879	-46.200	13.679
Pengeinstitutter	2.591	0	2.591
Langfristet gæld vedrørende ældreboliger	26.728	0	26.728
Total (finansiering)	121.986	-6.080.718	-5.958.732

Tværgående artsoversigt

Randers Naturcenter

Den tværgående artsoversigt viser sammensætningen af kommunens ressourceforbrug.

Oversigten omfatter totalbudgettets udgifter og indtægter opdelt på grundlag af den autoriserede artsinddeling.

Oversigten er desuden opdelt på drift og anlæg.

Artsoversigt 2016

	Udgifter	Indtægter	Netto
Drift total	7.084.200	-1.300.629	5.783.572
Lønninger	2.801.835	0	0
1. Løn mv.	2.801.835	0	
Varekøb	273.433	0	0
2.2 Fødevarer	43.497	0	
2.3 Brændsel og drivmidler	73.352	0	
2.7 Anskaffelser	4.228	0	
2.9 Øvrige varekøb	152.356	0	
Tjenesteydelser	1.541.232	0	1.541.232
4.0 Tjenesteydelser uden moms	430.420	0	430.420
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	76.080	0	76.080
4.6 Betalinger til staten	137.526	0	137.526
4.7 Betalinger til kommuner	108.571	0	108.571
4.8 Betalinger til regioner	462.596	0	462.596
4.9 Øvrige tjenesteydelser mv.	326.038	0	326.038
Tilskud og overførsler	2.467.339	0	2.467.339
5.1 Tjenestemandspensioner	31.323	0	31.323
5.2 Overført til personer	2.248.740	0	2.248.740
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	187.276	0	187.276
Finansudgifter	362	0	362
6. Finansudgifter	362	0	362
Indtægter	0	-805.271	-805.271
7.1 Egne huslejeindtægter	0	-87.007	-87.007
7.2 Salg af produkter og ydelser	0	-284.109	-284.109
7.6 Betalinger fra staten	0	-31.838	-31.838
7.7 Betalinger fra kommuner	0	-177.370	-177.370
7.8 Betalinger fra regioner	0	0	0
7.9 Øvrige indtægter	0	-224.947	-224.947
Finansindtægter	0	-495.357	-495.357
8. Finansindtægter	0	-710	-710
8.6 Statstilskud	0	-494.648	-494.648
Anlæg total	222.141	-46.981	175.160
Lønninger	500	0	500
1. Løn mv.	500	0	500
Varekøb	9.335	0	9.335
2.5 Køb af jord og bygninger inkl moms	0	0	0
2.6 Køb af jord og bygninger eks moms	4.191	0	4.191
2.9 Øvrige varekøb	5.145	0	5.145
Tjenesteydelser	206.479	0	206.479
4.0 Tjenesteydelser uden moms	7.650	0	7.650
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	198.329	0	198.329
4.9 Øvrige tjenesteydelser mv.	500	0	500
Tilskud og overførsler	5.827	0	5.827
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	5.827	0	5.827
Indtægter	0	-46.981	-46.981
7.2 Salg af produkter og ydelser	0	-830	-830
7.6 Betalinger fra staten	0	-7.584	-7.584
7.7 Betalinger fra kommuner	0	0	0
7.9 Øvrige indtægter	0	-38.567	-38.567
Finansiering total	121.986	-6.080.718	-5.958.732
Finansudgifter	121.986	0	121.986
6. Finansudgifter	121.986	0	121.986
Finansindtægter	0	-6.080.718	-6.080.718
8. Finansindtægter	0	-4.102.134	-4.102.134
8.6 Statstilskud	0	-1.978.584	-1.978.584
Artsoversigt Total	7.428.328	-7.428.328	0

Investeringsoversigt

Den Blå Bro

I den flerårige investeringsoversigt er opført rådighedsbeløb for de kommende års anlægsarbejder.

De enkelte budgetårs rådighedsbeløb kan først anvendes, når byrådet har givet særlig anlægsbevilling.

Rådighedsbeløb, der ikke anvendes inden for budgetåret, bortfalder ved regnskabsårets udløb.

Rådighedsbeløb og anlægsbevillinger er ekskl. moms, dog undtagen ældreboliger.

Investeringsoversigten 2016-2019

Anlægsbudgettet total

8. oktober 2015

2016-priser	1.000 kr.				
	2016	2017	2018	2019	I alt
Anlægsbudgettet i alt netto	175.160	98.340	85.341	107.295	466.136
Udgifter	222.141	130.891	122.508	144.506	620.047
Indtægter	-46.981	-32.552	-37.167	-37.211	-153.910
Skattefinansieret anlæg	152.058	102.135	100.042	112.660	466.896
Udgifter	174.577	110.224	106.644	119.306	510.751
Indtægter	-22.519	-8.089	-6.602	-6.646	-43.855
Jordforsyning	9.357	-8.752	-15.195	-5.365	-19.956
Udgifter	33.820	15.710	15.370	25.200	90.099
Indtægter	-24.462	-24.462	-30.565	-30.565	-110.055
Ældreboliger	0	0	0	0	0
Forsyningsvirksomhed	13.745	4.957	495	0	19.197
Udgifter	13.745	4.957	495	0	19.197
Indtægter	0	0	0	0	0

Skattefinansieret anlæg fordelt på udvalg

2016-priser	1.000 kr.				
	2016	2017	2018	2019	I alt
Skattefinansieret anlæg netto	152.058	102.135	100.042	112.660	453.783
Udgifter	174.577	110.224	106.644	119.306	483.124
Indtægter	-22.519	-8.089	-6.602	-6.646	-29.341
Økonomiudvalget	-12.232	338	338	338	-11.217
Udgifter	338	338	338	338	1.353
Indtægter	-12.570	0	0	0	-12.570
Børn- og skoleudvalget	61.832	23.908	24.240	31.660	141.640
Udgifter	61.832	23.908	24.240	31.660	141.640
Socialudvalget	4.282	2.900	0	0	28.793
Udgifter	4.282	2.900	0	0	19.197
Miljø- og teknikudvalget	80.847	67.524	70.500	75.697	294.568
Udgifter	87.464	75.084	76.572	81.814	320.935
Indtægter	-6.618	-7.560	-6.073	-6.116	-26.367
Kultur og fritidsudvalget	5.827	5.828	3.328	3.328	18.310
Udgifter	5.827	5.828	3.328	3.328	18.310
Sundheds- og ældreudvalget	9.643	0	0	0	9.643
Udgifter	9.643	0	0	0	9.643
Landdistriktsudvalget	1.860	1.637	1.637	1.637	6.771
Udgifter	5.191	2.166	2.166	2.166	11.689
Indtægter	-3.331	-529	-529	-529	-4.918

Øvrige anlæg fordelt på udvalg

2016-priser	1.000 kr.				
	2016	2017	2018	2019	I alt
Jordforsyning netto	9.357	-8.752	-15.195	-5.365	-19.956
Udgifter	33.820	15.710	15.370	25.200	90.099
Indtægter	-24.462	-24.462	-30.565	-30.565	-110.055
Økonomiudvalget	-23.962	-23.962	-30.065	-30.065	-108.056
Udgifter	500	500	500	500	1.999
Indtægter	-24.462	-24.462	-30.565	-30.565	-110.055
Miljø- og teknikudvalget	33.320	15.210	14.870	24.700	88.100
Udgifter	33.320	15.210	14.870	24.700	88.100
Forsyningsvirksomhed netto	13.745	4.957	495	0	19.197
Udgifter	13.745	4.957	495	0	19.197
Indtægter	0	0	0	0	0
Miljø- og teknikudvalget	13.745	4.957	495	0	13.600
Udgifter	13.745	4.957	495	0	13.600

Investeringsoversigten 2016-2019

Skattefinansieret anlæg

8. oktober 2015

2016-priser	Dato (seneste)	Anlægs- bevilling	Tidl års forbrug	1.000 kr.				
				2016	2017	2018	2019	I alt
Skattefinansieret anlæg i alt		326.280	149.879	152.058	102.135	100.042	112.660	616.775
Udgifter		337.895	153.239	174.577	110.224	106.644	119.306	663.990
Indtægter		-11.615	-3.360	-22.519	-8.089	-6.602	-6.646	-47.215
Økonomiudvalget		-412	-560	-12.232	338	338	338	-11.217
Faste ejendomme		0	0	0	0	0	0	0
		0	0	-12.380	0	0	0	-12.380
Salg af fløj på Lindevænget				-12.380				-12.380
Redningsberedskab		338	0	338	338	338	338	1.353
Etablering af brandhaner	08.10.15	338		338	338	338	338	1.353
Administration		0	0	0	0	0	0	0
		-750	-560	-190	0	0	0	-750
Salg af fibernet i gl. Nørhald kommune	14.03.11	-750	-560	-190	0	0	0	-750
Børn- og skoleudvalget		130.400	45.700	61.832	23.908	24.240	31.660	187.340
Folkeskoler m.v.		130.400	45.700	56.832	14.608	23.540	31.660	172.340
Udbygning af folkeskoler				732	2.208	13.740	25.260	41.940
Vestervangsskolen, udv plan	02.03.15	22.800	12.600	10.200	0	0	0	22.800
Tirsdalens skole, udv plan	02.03.15	19.600	4.500	4.300	0	4.400	6.400	19.600
Søndermarksskolen, udv plan	02.03.15	19.200	2.300	11.500	0	5.400	0	19.200
Rismølleskolen, udv plan	02.03.15	12.800	10.400	2.400	0	0	0	12.800
Kristrup skole, udv plan	02.03.15	10.300	800	1.100	8.400	0	0	10.300
Hobrovejens skole, udv plan	02.03.15	31.800	13.200	18.600	0	0	0	31.800
Rytterskolen/Firkløverskolen, udb	23.03.15	8.800	400	4.400	4.000	0	0	8.800
Østervangsskolen, udbygning	23.03.15	5.100	1.500	3.600	0	0	0	5.100
Daginstitutioner		0	0	5.000	9.300	700	0	15.000
Ny daginstitution distrikt Midt				5.000	9.300	700	0	15.000
Socialudvalget		12.000	6.000	4.282	2.900	0	0	13.182
Grønne områder og naturpladser		0	0	1.150	0	0	0	1.150
Myretuen			0	1.150	0	0	0	1.150
Tilbud til voksne med særlige behov		12.000	6.000	3.132	2.900	0	0	12.032
Psykiatriens hus	31.08.15	12.000	6.000	3.132	2.900	0	0	12.032

2016-priser	Dato (seneste)	Anlægs- bevilling	Tidl års forbrug	1.000 kr.				
				2016	2017	2018	2019	I alt
Miljø- og teknikudvalget		171.722	98.239	80.847	67.524	70.500	75.697	392.806
Faste ejendomme		73.204	7.500	64.530	55.038	53.547	53.789	234.404
		-8.500	-2.800	-4.253	-5.196	-3.708	-3.752	-19.709
Byfornyelsesprojekter, pulje				2.600	5.400	6.700	7.500	22.200
Byfornyelsesprojekter, pulje				-1.301	-2.701	-3.352	-3.752	-11.106
Områdefornyelse Langå	02.03.15	12.000	7.000	3.451	1.320	304	0	12.075
Tilskud fra staten	02.03.15	-4.000	-2.300	-1.171	-458	-102	0	-4.031
Forsøgsprojekt Langå	02.03.15	4.500	500	1.776	2.030	254	0	4.560
Tilskud fra staten	02.03.15	-4.500	-500	-1.782	-2.036	-255	0	-4.572
Bygningsvedligehold	08.10.15	35.112		35.112	35.113	35.113	35.113	140.450
Energibesparende foranstaltninger	08.10.15	21.592		21.592	11.176	11.176	11.176	55.120
Natur og fritid		2.728	0	2.728	2.728	3.103	3.603	12.164
Naturforvaltningsprojekter	08.10.15	2.728		2.728	2.728	3.103	3.603	12.164
Kommunale veje		106.155	87.888	15.199	12.311	12.415	12.415	140.229
		-2.365	0	-2.365	-2.365	-2.365	-2.365	-9.458
Diverse vejprojekter				1.597	3.163	3.163	3.163	11.085
Sikre skoleveje, ramme				2.404	1.083	1.083	1.083	5.652
Anlæg af cykelstier, ramme				1.085	1.085	1.085	1.085	4.338
Private vejes istandsættelse	08.10.15	830		830	830	830	830	3.320
Private vejes istandsættelse	08.10.15	-830		-830	-830	-830	-830	-3.320
Mobilitetspulje				8.500	0	0	0	8.500
Tre bydele uden støjgener	08.10.15	1.740		1.740	1.740	1.740	1.740	6.959
Tre bydele uden støjgener	08.10.15	-1.535		-1.535	-1.535	-1.535	-1.535	-6.138
Gadebelysning, handleplan	23.04.12	99.385	84.388	5.213	3.500	3.500	3.500	100.101
Rundkørsel v Udbyhøjvej			0	-12.000	0	0	0	-12.000
Blå Bro	02.03.15	1.500	1.500	5.120	912	1.016	1.016	9.564
Skolevejsprojekter, ny skolestruktur	02.03.15	2.700	2.000	711	0	0	0	2.711
Sekretariat og forvaltninger		500	5.651	5.006	5.006	7.506	12.006	35.176
		0	0	0	0	0	0	0
Byen til vandet	22.06.15	500	5.651	5.006	5.006	7.506	12.006	35.176
Kultur- og fritidsudvalget		3.328	0	5.827	5.828	3.328	3.328	18.310
Idrætsfaciliteter for børn		2.284	0	2.284	2.284	2.284	2.284	9.136
Breddeidrættens faciliteter ramme	08.10.15	2.284		2.284	2.284	2.284	2.284	9.136
Stadion, idrætsanlæg og svømmehaller		1.044	0	3.543	3.544	1.044	1.044	9.174
Anlægspulje til idrætsformål	08.10.15	1.044		3.543	3.544	1.044	1.044	9.174

2016-priser	Dato (seneste)	Anlægs- bevilling	Tidl års forbrug	1.000 kr.				
				2016	2017	2018	2019	I alt
Sundheds- og ældreudvalget		9.242	500	9.643	0	0	0	10.143
Ældreområdet		9.242	500	9.643	0	0	0	10.143
Ældreboligplan			500	9.643				10.143
Landdistriksudvalget		860	0	1.860	1.637	1.637	1.637	6.771
Faste ejendomme		4.191	0	5.191	2.166	2.166	2.166	11.689
		0	0	-3.331	-529	-529	-529	-4.918
Pulje - dårlige boliger, udgifter	08.10.15	4.191		4.191	1.166	1.166	1.166	7.689
Pulje - dårlige boliger, indtægter	08.10.15	-3.331		-3.331	-529	-529	-529	-4.918
Landdistrikt, rammebeløb				1.000	1.000	1.000	1.000	4.000

Investeringsoversigten 2016-2019
Jordforsyning, ældreboliger og forsyningsvirksomhed

8. oktober 2015

2016-priser	Dato (seneste)	Anlægs- bevilling	Tidl års forbrug	1.000 kr.				
				2016	2017	2018	2019	I alt
Jordforsyning		-109.606	-65.489	9.357	-8.752	-15.195	-5.365	-19.956
Udgifter		11.150	6.526	33.820	15.710	15.370	25.200	90.099
Indtægter		-120.756	-72.015	-24.462	-24.462	-30.565	-30.565	-110.055
Økonomiudvalget		-114.756	-65.989	-23.962	-23.962	-30.065	-30.065	-108.056
Udgifter		6.000	6.026	500	500	500	500	1.999
Indtægter		-120.756	-72.015	-24.462	-24.462	-30.565	-30.565	-110.055
Boligformål		6.000	6.026	250	250	250	250	1.000
		-120.756	-72.015	-18.359	-18.359	-24.462	-24.462	-85.643
Salg af grunde, ramme, omk.				250	250	250	250	1.000
Salg af grunde, ramme				-9.152	-9.152	-9.254	-9.255	-36.813
Lindholt, Romalt, lp 351	27.10.08	5.000	5.000	0	0	0	0	5.000
Lindholt, Romalt, lp 351	27.10.08	-54.700	-46.294	-3.077	-3.077	-3.077	-3.077	-58.600
Tjærbyvang, lp 506	20.06.11	1.000	1.026	0	0	0	0	1.026
Tjærbyvang, lp 506	14.12.09	-51.344	-23.009	-3.077	-3.077	-3.077	-3.077	-35.315
Drastrup, lp 531	22.06.15	-14.712	-2.712	-3.054	-3.054	-3.054	-3.054	-14.929
Munkdrup, lp 600				0	0	-6.000	-6.000	-12.000
Erhvervsformål		0	0	250	250	250	250	1.000
		0	0	-6.103	-6.103	-6.103	-6.103	-24.412
Salg af grunde, ramme, omk.				250	250	250	250	1.000
Salg af grunde, ramme				-6.103	-6.103	-6.103	-6.103	-24.412
Miljø- og teknikudvalget		5.150	500	33.320	15.210	14.870	24.700	88.100
<i>Byggemodning</i>								
Boligformål		4.150	0	26.820	12.710	12.370	22.200	74.100
Byggemodning, ramme				5.000	5.000	5.000	5.000	20.000
Mgl. arbejder i afsluttede udstykn.	08.10.15	700		700	700	700	700	2.800
Drastrup, etape 2, foreløbig ramme				0	5.080	0	8.100	13.180
Munkdrup, foreløbig ramme				8.100	0	0	5.500	13.600
Munkdrup, støjvold og forlægning				12.100	0	0	0	12.100
LP 77 Basager, etape 2, byggem.				0	0	0	2.900	2.900
LP 364, Løvsangervej, Ø. Bjerregrav	17.06.13	650		0	0	670	0	670
Drastrup, lp 531, færdiggørelse	10.03.14	1.900		0	1.930	0	0	1.930
Høgshøj, Spentrup, lp 535, etape 1, f.	21.01.13	900		920	0	6.000	0	6.920
Erhvervsformål		1.000	500	6.500	2.500	2.500	2.500	14.000
Byggemodning, ramme				2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
Arkæologiske prøvegravninger	08.10.15	1.000	500	500	0	0	0	1.000
LP 623, Juventusvej IV				3.500	0	0	0	3.500

2016-priser	Dato (seneste)	Anlægs- bevilling	Tidl års forbrug	1.000 kr.				
				2016	2017	2018	2019	I alt
Forsyningsvirksomhed		0	0	13.745	4.957	495	0	19.197
Udgifter		0	0	13.745	4.957	495	0	19.197
Indtægter								
Miljø- og teknikudvalget		0	0	13.745	4.957	495	0	19.197
Containere til restaffald				5.145	3.957	495	0	9.597
Forbehandling, organisk affald				8.600	1.000	0	0	9.600

Takstoversigt

Udbyhøj Strand

Takstoversigten viser takster, som borgerne skal betale for de forskellige kommunale ydelser mv.

Oversigten viser de væsentligste takster, der er indarbejdet i budgettet for 2016.

En udførlig takstoversigt kan ses på kommunens hjemmeside eller fås ved henvendelse i budgetkontoret

Takstoversigt

Børn og skoleudvalget	Takst for 2015	Takst for 2016
Dagpleje, daginstitutioner, fritidshjem, klubber og væresteder		
Taksterne for dagpleje, vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner er udregnet ud fra 12 måneders betaling. Taksterne udgør 25 % af driftsudgifterne.		
Dagpleje		
0-2 år, heldagsplads	2.274,00	2.287,00
Vuggestuer, integrerede institutioner og børnehaver		
0-2 år, heldagsplads/45 timers modul	2.201,00	2.269,00
0-2 år, 35 timers modul	1.762,00	1.815,00
0-2 år, i institutioner med modulordning kan købes ekstra 6 timer ugentlig	269,00	277,00
3 år- børnehaveklasse, heldagsplads/45 timers modul - uden madordning	1.463,00	1.504,00
3 år- børnehaveklasse, heldagsplads, ,35 timers modul - uden madordning	1.170,00	1.203,00
3 år- børnehaveklasse, halvdagsplads	1.053,00	1.083,00
3 år- børnehaveklasse, i institutioner med modulordning kan købes ekstra 5,5 timer ugentlig	179,00	184,00
Frokostordning	509,00	519,00
Fritidshjem, klubber og juniorklubber		
Søskenderabat: Fuld takst for dyreste plads, derefter 50 % af taksten for øvrige pladser. Taksterne er udregnet ud fra 11 måneders betaling. Taksterne udgør 30 % af driftsudgifterne.		
Fritidshjem: Uanset alder, heldagsplads	1.119,00	1.134,00
Gårdklub (Fiskergården): 1. - 3. klasse	688,00	674,00
Fritids- og juniorklub: 4. - 7. klasse	344,00	337,00
KFUM's Fritidsgård Solgården: Kontingent pr. måned	15,00	200,00
Aftenåbne ungdomsklubber: Pr. medlem årligt	0,00	0,00
Folkeskoler		
Skolefritidsordning		
Taksterne er udregnet ud fra 11 måneders betaling.		
Heldagstilbud	1.765,00	1.774,00
Morgentilbud	549,00	552,00
Morgen og ferietilbud	947,00	952,00
Juniorklub	486,00	491,00

Takstoversigt

Børn og skoleudvalget		Takst for 2015	Takst for 2016
Ungdomsskoler			
Knallertbeviser		450,00	450,00
Klubkontingent	Pr. medlem årligt	0,00	0,00
Udlejning af haller og lokaler		Skoleår 15/16	Skoleår 16/17
	Svømmehal pr. time	737,00	745,00
	Svømmesal pr. time	408,00	413,00
	Sportshal pr. time	408,00	413,00
	Sportssal, festsal, aula pr. time	270,00	273,00
	Gymnastiksal pr. time	164,00	166,00
	Faglokale pr. time	135,00	137,00
	Klasselokale pr. time	81,00	82,00

Takstoversigt

Miljø og teknikudvalget		Takst for 2015	Takst for 2016
Trafik og infrastruktur			
Parkeringsafgift	Parkering i selve bykernen pr. time	10,50	10,50
	Parkering i den øvrige afgiftsbelagte del af bycentret, pr. time	8,50	8,50
	P-kælder Thors Bakke, årskort incl. moms	5.000,00	5.000,00
	P-kælder Thors Bakke, halvårskort incl. moms	3.000,00	3.000,00
Gadefejning	Pr. facademeter + moms	130,00	130,00
Opstilling af stillads, lift, kran, container mv.	pr. m2/dag	5,00	5,00
Udeservering	Faste arealer pr. m2/år	0,00	0,00
<i>I Randers Ugen afregnes for 6 hverdage samt 3 weekenddage</i>	Randers Ugen, hverdage pr. m2	6,75	6,75
	Randers Ugen, weekend pr. m2	8,75	8,75
Mobil udeservering	Dagskort	100,00	100,00
	Ugekort	250,00	250,00
	Månedskort	500,00	500,00
	Årskort	2.500,00	2.500,00
Stadepladser	3 mtr./kalenderår	250,00	250,00
	6 mtr./kalenderår	500,00	500,00
Busdrift			
Bybusser			
<i>Bybusnettet (linje 1 -11) omfatter 2 zoner</i>			
	Kontantbillet, voksne	20,00	20,00
	Kontantbillet, børn (4-15 inkl.)	10,00	10,00
	Kontantbillet, pensionister	20,00	20,00
<i>Klippekort udfases i løbet af 2016</i>	Klippekort (10 klip) voksne	140,00	140,00
	Klippekort (10 klip) børn	85,00	85,00
	Klippekort (10 klip) pensionister	140,00	140,00
<i>Abonnementskort, deltidskort og skolekort kan udstedes i et vilkårligt antal dage mellem 21 og 360</i>	Abonnementskort, voksne, 30 dage	365,00	375,00
	Abonnementskort, børn, 30 dage	270,00	275,00
	Skolekort, børn, 30 dage	225,00	275,00
	Abonnementskort, pensionister, årsgebyr	300,00	300,00
<i>Rejsekorttakster uden rabat (Rabat opnås ved mange rejser)</i>	Rejsekort, voksne	18,00	18,00
	Rejsekort, børn	9,00	9,00
	Rejsekort, pensionister	13,50	13,50

Takstoversigt

Miljø og teknikudvalget		Takst for 2015	Takst for 2016
Byggesagsgebyr			
<i>Der opkræves et fast gebyr eller gebyr for forbrugt tid med hjemmel i byggelovens § 28. Gebyret er momsfrit</i>	Byggeansøgninger vedrørende mindre bygninger under 50 m ² (eksempelvis garager, carporte, udhuse, drivhuse, overdækkede terrasser og lignende mindre bygninger), fast gebyr	1.160,00	1.180,00
	Andre byggeansøgninger afregnes efter timepris, pr. time	580,00	590,00
Brugerfinansierede områder			
Renovation			
<i>(ekskl. moms)</i>			
Genbrug mv.	Indsamlingsordning genbrug pr. beboelseslejlighed	290,00	400,00
	Indsamlingsordning genbrug pr. sommerhus	145,00	200,00
	Salg af "erstatningskassette" til genbrug	60,00	60,00
Dagrenovation	Ekspeditionsgebyr administrativt	80,00	80,00
	Ekspeditionsgebyr incl. udbringning	160,00	160,00
	Specialafhentning	575,00	575,00
	Nøgleordning pr. ordning	341,00	341,00
	Mærkning til ekstra affald svarende til 1 pose	24,00	24,00
	Opkrævning efter fordeling	1.050,00	928,00
	110 l pose 1 gang pr. uge	1.050,00	928,00
	110 l pose 14 dags tømning	530,00	464,00
	110 l pose - sommerhustømning	639,00	564,00

Takstoversigt

Kultur og fritidsudvalget		Takst for 2015	Takst for 2016	
Stadion, idrætsanlæg, svømmehaller og lystbådehavn				
Udbyhøj Lystbådehavn				
Priser for årlig leje af bådplads:				
<i>Priserne er inkl. moms</i>	Bådplads A (7x2,5 m)	2.000,00	1.500,00	
	Bådplads B (10x3,5 m)	4.500,00	4.500,00	
	Bådplads C (10x3,5 m)	-	3.500,00	
	Bådplads D (12x4 m)	6.500,00	6.500,00	
	Bådplads E (16x5 m)	8.500,00	8.500,00	
Folkebiblioteket				
Gebyrer for overskridelse af lånetiden				
1-7 dage	Børn	10,00	10,00	
	Voksne	20,00	20,00	
8-14 dage (1. hjemkaldelse)	Børn	30,00	30,00	
	Voksne	60,00	60,00	
15-30 dage (2. hjemkaldelse)	Børn	55,00	55,00	
	Voksne	120,00	120,00	
Efter 31 dage (regning)	Børn	120,00	120,00	
	Voksne	230,00	230,00	
<i>Erstatninger betales efter regning fremsendt af biblioteket.</i>				
Randers Musikskole				
Instrumentalundervisning		<i>2015/2016</i>	<i>2016/2017</i>	
Unge under 25 år, bosiddende i Randers Kommune	Eneundervisning, 36 uger á 15 min	2.360,00	2.400,00	
	Eneundervisning, 36 uger á 25 min	3.960,00	4.040,00	
	Eneundervisning, 36 uger á 30 min	4.720,00	4.800,00	
	Eneundervisning, 36 uger á 40 min	6.320,00	6.440,00	
	Eneundervisning, 36 uger á 50 min	7.920,00	8.080,00	
	Hold, 36 uger, 2-4 elever, 15 min. pr. elev	2.360,00	2.400,00	
	Hold, 36 uger, 2 elever, 25 min. pr. elev	3.960,00	4.040,00	
	Voksne over 25 år og elever uden for Randers Kommune	Eneundervisning, 36 uger á 15 min	4.720,00	4.800,00
		Eneundervisning, 36 uger á 25 min	7.880,00	8.080,00
		Eneundervisning, 36 uger á 30 min	9.440,00	9.600,00
Eneundervisning, 36 uger á 40 min		12.600,00	12.880,00	
Eneundervisning, 36 uger á 50 min		15.760,00	16.160,00	
Hold, 36 uger, 2-4 elever, 15 min. pr. elev		4.720,00	4.800,00	
	Hold, 36 uger, 2 elever, 25 min. pr. elev	7.880,00	8.080,00	
Talentlinjen elever i Randers Kommune	Eneundervisning, 36 uger á 40 min	6.320,00	6.440,00	
	Eneundervisning, 36 uger á 50 min	7.920,00	8.080,00	
Talentlinjen elever uden for Randers Kommune	Eneundervisning, 36 uger á 40 min	12.600,00	12.880,00	
	Eneundervisning, 36 uger á 50 min	15.760,00	16.160,00	

Takstoversigt

Kultur og fritidsudvalget		Takst for 2015	Takst for 2016
Holdundervisning			
Baby Bongo/Musikalsk Legestue	30 uger á 50 min	1.520,00	1.520,00
Musikalsk Værksted 0-3 klasse 36 uger á 50 min.	Instrumentalelever	720,00	720,00
	Ikke instrumentalelever	1.520,00	1.520,00
Musikkarrussel	32 uger á 60 min	2.340,00	2.340,00
Strygerorkester	36 uger á 90 min	Gratis	Gratis
Musik & Computer/Studieteknik	Instrumentalelever, Hold, 36 uger, 2-4 elever, 15 min. pr. elev	1.180,00	1.200,00
	Ikke instrumentalelever, Hold, 36 uger, 2-4 elever, 15 min. pr. elev	2.360,00	2.400,00
Nodelære/teori/hørelære	Instrumentalelever, Hold, 36 uger, 2-4 elever, 15 min. pr. elev	1.180,00	1.200,00
	Ikke instrumentalelever, Hold, 36 uger, 2-4 elever, 15 min. pr. elev	2.360,00	2.400,00
Teori & Hørelære, Talentspiregruppen	Instrumentalelever, Hold, 36 uger á 60 min.	1.060,00	1.200,00
Sammenspil	Instrumentalelever, 36 uger á 50 min.	720,00	720,00
	Ikke instrumentalelever, 36 uger á 50 min.	1.520,00	1.520,00
Kor	Kor, 36 uger á 75 min.	780,00	780,00
	Kor, 36 uger á 120 min.	1.240,00	1.240,00
Instrumentleje	Pr. instrument	1.300,00	1.300,00
Indskrivningsgebyr	Pr. elev	100,00	100,00
Søskenderabat			
Rabatten gives på instrumentalundervisning. Elever under 25 år på dyreste aktivitet betaler fuld pris.			
Øvrige søskende betaler halv pris. Der gives kun søskenderabat på ét instrument pr. søskende.			
Undervisning på samme instrument udover 25 min. betragtes som én aktivitet.			
Elever over 25 år udløser ingen søskenderabat ligesom sammenspilsundervisning heller ikke udløser søskenderabat.			
Baby Bongo og Musikalsk Legestue er omfattet af søskenderabat.			

Takstoversigt

Social, sundhed og ældre		Takst for 2015	Takst for 2016
Sociale områder			
Forsorgshjem	Kost	74,00	75,00
	Logi	98,00	100,00
	Logi for under 25-årige på kontanthjælp	48,00	49,00
Botilbud - Voksne handicappede			
Forplejning	2 middagsretter, pr. måned	3.130,00	3.200,00
	1 middagsret, pr. måned	2.880,00	2.950,00
	Midlertidigt ophold pr. døgn	102,50	105,00
Sociale område			
Krisecenteret			
Takster omlagt fra 2016			
Kost	Voksne	74,00	47,00
	Børn	36,00	31,00
Logi	Voksne	98,00	52,00
	Unge u/25 år på kontanthj eller SU	48,00	31,00
Sundhedsområdet			
Reguleres i.h.t. bekendtgørelse nr. 727 af 15. juni 2007 § 28 en gang årligt på grundlag af satsregulerings-procenten. For 2016 er indarbejdet en forventet	Omsorgstandpleje, årlig egenbetaling	485,00	490,00
	Specialtandpleje, årlig egenbetaling	1.795,00	1.815,00
Ældreområdet			
Madudbringning			
	Almindelig hovedret pr. dag	45,00	46,00
	Lille hovedret pr. dag	42,00	43,00
	Biret pr. dag	10,00	10,00
Ældrecentre			
Forplejning	Forplejning med 1 hovedret og 1 biret pr. måned	3.130,00	3.200,00
	Forplejning med 1 hovedret pr. måned	2.880,00	2.950,00
	Hjemmeboende pensionister, der spiser dagens middag på områdecentret		
	Hovedret og biret pr. dag	46,00	47,00
	Diverse takster	Midlertidigt ophold og aflastning pr. døgn	102,50
Fritvalgsydelser			
	Personlig pleje, dagtimer, tilskud pr. time	336,00	358,00
	Personlig pleje, ubekvemme tider, tilskud pr. time	407,00	417,00
	Praktisk bistand, tilskud pr. time	326,00	351,00
	Madservice, alm. Hovedret	45,32	45,80